

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Financování smíšených ekonomických statků

Financing of joint economic goods

Lucie Křížová

Plzeň 2015

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lucie KŘÍŽOVÁ**
Osobní číslo: **K12B0288P**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika a management**
Název tématu: **Financování smíšených ekonomických statků.**
Zadávací katedra: **Katedra financí a účetnictví**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Charakterizujte postavení smíšených statků v ekonomice.
2. Vymezte základní aspekty školství jakožto smíšeného statku včetně právních úprav ČR.
3. Analyzujte finanční zdroje ve školství v ČR.
4. Aplikujte financování školství na příkladu konkrétní příspěvkové organizace Základní škola a mateřská škola Bezděkov.
5. Shrňte řešení problematiky.

Rozsah grafických prací: **neuveden**
Rozsah pracovní zprávy: **40 - 60 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury:

- **NAHODIL, František.** *Veřejné finance v České republice.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. 359 s. ISBN 978-80-7380-162-5
- **OCHRANA, František; PAVEL Jan; VÍTEK, Leoš.** *Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit.* 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. 261 s. ISBN 978-80-247-3228-2
- **REKTOŘÍK, Jaroslav.** *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru.* 2. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 309 s. Student. ISBN 978-808-6929-293

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Pavlína Hejduková, Ph.D.**
Katedra financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **25. října 2014**
Termín odevzdání bakalářské práce: **24. dubna 2015**

Doc. Dr. Ing. Miroslav Rlevný
děkan

Prof. Ing. Lilia Dvořáková, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 25. října 2014

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Financování smíšených ekonomických statků“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucí bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni, dne 24. dubna 2015

.....

Podpis autora

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala Ing. Pavlíně Hejdukové, Ph.D. za vedení této bakalářské práce, za odborné konzultace a cenné připomínky, které mi poskytla během zpracování této práce. Dále děkuji za ochotu spolupracovat ředitelce Základní školy a mateřské školy Bezděkov paní Mgr. Marcele Hezoučkové.

Obsah

Úvod.....	7
1. Charakteristika postavení smíšených statků v ekonomice	9
Veřejná služba	9
1.1. Čisté veřejné statky	9
1.2. Smíšené veřejné statky	9
1.2.1. Financování smíšených veřejných statků	10
1.3. Zajišťování veřejných statků	10
1.3.1. Způsoby zabezpečování veřejných statků.....	11
2. Základní aspekty školství jakožto smíšeného statku včetně právních úprav ČR	13
2.1. Základní aspekty školství jakožto smíšeného statku.....	13
2.2. Struktura školství v České republice.....	13
2.3. Právní postavení škol a školských zařízení	15
2.4. Právní úprava školství v České republice	16
3. Financování školství v ČR.....	18
3.1. Financování regionálního školství	20
Rozvojové programy	23
3.2. Financování soukromých a církevních škol.....	23
3.3. Financování přímo řízeného školství	23
3.3.1. Veřejné vysoké školy.....	24
3.3.2. Soukromé vysoké školy	25
3.3.3. Státní vysoké školy	25
4. Aplikace finančního hospodaření na příkladu konkrétní příspěvkové organizace..	26
4.1. Představení organizace.....	26
4.1.1. Účetnictví.....	26
4.2. Závazné ukazatele	27
4.3. Příjmy a výdaje	28
4.3.1. Příjmy.....	28
4.3.2. Výdaje.....	33
4.4. Rozdělení zlepšeného hospodářského výsledku	38
4.4.1. Fondy	38
4.5. Prostředky na další vzdělávání pedagogických pracovníků.....	39

4.6. Doporučení a dotazníkové šetření	40
5. Zhodnocení a shrnutí řešené problematiky.....	48
Závěr	51
Seznam tabulek	52
Seznam obrázků.....	53
Seznam použitých zkratk	54
Seznam použité literatury	55
Seznam příloh	58
Abstrakt.....	60
Abstract.....	61

Úvod

Bakalářská práce na téma „Financování smíšených ekonomických statků“ se zabývá způsoby financování smíšeného veřejného statku, konkrétně školství.

Úroveň školství patří mezi priority vyspělých států, proto se veřejné rozpočty podílejí na jeho financování. Veřejné výdaje, které jsou vloženy do školství, jsou investice, které se do společnosti zpět vracejí, a kvalitní lidský potenciál poté pozitivně ovlivňuje ekonomický růst. [5]

Z hlediska financování je školství rozděleno na přímo řízené školství a na regionální školství. Do přímo řízeného školství spadají všechny vysoké školy a do regionálního školství se řadí vyšší odborné školy, základní školy, mateřské školy, gymnázia, střední odborné školy, školská zařízení, střední odborná učiliště, odborná učiliště a učiliště. [8]

Cílem této práce je charakterizovat postavení smíšených statků v ekonomice, vymezit základní aspekty školství jakožto smíšeného statku včetně právních úprav České republiky, analyzovat finanční zdroje ve školství v České republice a následně aplikovat financování školství na příkladu konkrétní příspěvkové organizace Základní školy a mateřské školy Bezděkov.

Práce je rozčleněna do čtyř kapitol. První kapitola je věnována charakteristice postavení smíšených statků v ekonomice, jejich financování a způsobům zajišťování těchto statků. Druhá kapitola se zabývá vymezením základních aspektů školství jakožto smíšeného statku a právními úpravami České republiky, které tuto problematiku upravují. V této kapitole je také analyzována struktura školství v České republice. Třetí kapitola se již zabývá samotným financováním školství v České republice. V podkapitolách je řešeno financování jak regionálního školství, tak přímo řízeného školství. Následující čtvrtá kapitola je věnována finančnímu hospodaření konkrétní základní školy, a to Základní školy a mateřské školy Bezděkov. Na této příspěvkové organizaci je analyzováno, jak je dané příspěvkové organizaci financována. Je zde také vypracován návrh na zlepšení financování, konkrétně na zavedení doplňkové činnosti, kterou tato organizace neprovozuje. Jako možné doplňkové činnosti jsou navrženy jazykové a počítačové kurzy, které může škola sama pořádat. Pro zjištění zájmu o dané kurzy bylo provedeno dotazníkové šetření. Na konci kapitoly je následné zhodnocení financování školy a vyhodnocení dotazníkového šetření. V samotném závěru je daná tematika stručně shrnuta.

Bakalářská práce primárně vychází z odborné literatury, platných právních předpisů a také z interních materiálů školy.

1. Charakteristika postavení smíšených statků v ekonomice

Zajišťování veřejných statků je základní činností veřejného sektoru, jelikož přináší prospěch více či méně celé společnosti. Z toho důvodu existuje veřejný zájem na jejich zabezpečování.

Samuelson a Nordhaus stanovili následující vlastnosti veřejných statků:

- kvalitativní a kvantitativní nedělitelnost spotřeby a nesoutěživost spotřebitele;
- nevylučitelnost ze spotřeby.

Veřejné statky se dělí do dvou skupin, a to na čisté a smíšené. [7]

Veřejná služba

Veřejné statky jsou mnohdy označovány také jako veřejná služba. Toto označení se používá hlavně pro nehmotné veřejné statky, jako jsou služby ve školství, zdravotnictví apod. U veřejných služeb se uvádějí ještě další typické vlastnosti jako nehmotnost, neoddělitelnost, nestejná kvalita, kterou jednotliví uživatelé veřejné služby dostávají, neskladovatelnost a nemožnost vlastnictví služby. [2]

1.1. Čisté veřejné statky

Spotřeba čistých veřejných statků je nedělitelná, což znamená, že žádnému jednotlivci nelze zabránit ve spotřebě těchto statků a také nelze určit podíl jednotlivce na spotřebě. Taktéž kvalita poskytovaných statků zůstává nedělitelná. Za spotřebu čistých veřejných statků nelze stanovit cenu ani modifikovanou cenu, tedy uživatelský poplatek. Mezi tyto statky se řadí například veřejné osvětlení, obranu státu, činnost záchranného hasičského sboru, policie apod. [4]

1.2. Smíšené veřejné statky

Smíšené veřejné statky se od čistých veřejných statků liší tím, že jejich kvantita je dělitelná, to znamená, že podíl jednotlivce na spotřebě lze celkem přesně stanovit. Kvalita poskytovaných smíšených statků ovšem zůstává nedělitelná.

Spotřeba smíšených veřejných statků je již ocenitelná cenou a je tedy možné určit uživatelský poplatek za jednotku spotřeby. Spotřeba těchto statků je fakultativní nebo státem přikázaná. Fakultativní spotřeba znamená, že jednotlivec se sám rozhodne, jestli bude daný statek využívat nebo nikoli. Tato dobrovolná spotřeba nastává v případech

některých zdravotnických služeb, sociálních služeb nebo například u veřejné dopravy. Státem přikázaná spotřeba se využívá například v otázce základního vzdělání, kde zákon určí délku povinné školní docházky, kterou žák musí splnit. Statky s přikázanou spotřebou jsou preferované veřejné statky a užitek z těchto statků je ryze individuální. [7]

1.2.1. Financování smíšených veřejných statků

Za smíšené veřejné statky s fakultativní spotřebou platí uživatelé uživatelský poplatek z toho důvodu, že smíšené veřejné statky neprocházejí trhem. Motivem pro poskytování těchto statků není zisk, proto uživatelský poplatek nepokrývá veškeré náklady.

Výše poplatku se stanovuje dle plánované kalkulace nákladů v účetnictví. Pokrývá tedy část nákladů, a to buď ve výši variabilních nákladů, jejich části nebo ve výši variabilních nákladů a části nákladů fixních, vynaložených na produkci smíšeného statku. Konkrétní výše uživatelského poplatku se odvíjí od analýzy poptávky po statku, to znamená, jaké sociální vrstvy smíšený statek poptávají a jaká je jejich schopnost uživatelský statek platit. V případě, že uživatelský poplatek nepokryje celou výši nákladů, dotuje se produkce smíšeného statku z veřejného rozpočtu té vládní úrovně, která statek pro obyvatelstvo zajišťuje. Největší podíl finančních prostředků poskytuje stát na financování preferovaných smíšených veřejných statků. Tyto statky se financují převážně z daňového výnosu. [7]

Nejčastěji se uživatelský poplatek stanovuje v přibližné výši celkových nákladů, ale ve výjimečných případech lze stanovit rozdílně, a to tak, že obyvatelům se poskytuje na neziskovém principu a podnikatelům na ziskovém principu. Jsou to případy, jako je vodné, stočné apod. [4].

1.3. Zajišťování veřejných statků

Veřejné statky jsou zajišťovány jak státem, tak územní samosprávou. O způsobu zajištění statků se rozhoduje nepřímou veřejnou volbou, rozhoduje o něm tedy volený orgán. Zajištění organizuje veřejná správa. [8]

Aby zajištění veřejných statků bylo efektivní, je třeba rozhodnout, zda statky budou zabezpečovány veřejným či soukromým sektorem, o optimální nabídce a struktuře těchto statků, o optimálním rozložení daňového zatížení mezi jednotlivými spotřebiteli a také o konkrétním způsobu poskytování veřejných statků. [1]

1.3.1. Způsoby zabezpečování veřejných statků

Jak již bylo řečeno, zabezpečování veřejných statků provádí stát nebo územní samospráva, a to prostřednictvím:

- neziskových organizací – mezi neziskové organizace se řadí organizační složky státu, organizační složky územních samosprávných celků a příspěvkové organizace. Tyto organizace mají svoji institucionální strukturu a organizační formu a nedosahují zisku. Zřizovatelem neziskových organizací může být stát, kraj, města, obce, soukromé subjekty, církve apod. V zakladatelské smlouvě musí být vymezen účel, kvůli kterému byla nezisková organizace zřízena, majetek a způsob financování;
- státních a komunálních podniků;
- zakázek u soukromého sektoru – v konkurenčním prostředí se zakázky zadávají na základě vypsání výběrového řízení;
- založením společného podniku - obce i kraje mohou zakládat neziskové organizace i obchodní korporace (s.r.o., a.s.,...). Mohou mít účast i na existujících podnicích založených veřejným sektorem. Společný podnik se zakládá z důvodu chybějících finančních zdrojů, které dodá soukromý sektor. Veřejný sektor má kontrolu nad soukromým sektorem, má právo rozhodovat a řídit společnost, zároveň vkládá nemovitosti a vybavení. Soukromý sektor vkládá naproti tomu finanční prostředky a znalosti. [4]

Ve vyspělých zemích existují různé formy partnerství veřejného a soukromého sektoru, které funguje na základě jejich společného zájmu, a obě strany si uvědomují přínos ze vzájemné spolupráce. Toto partnerství je strategické a dlouhodobé, trvá řádově desítky let.

Mezi přínosy pro veřejný sektor lze zařadit rozšíření dostupných veřejných statků pro místní komunitu a také vyšší efektivnost při zajišťování těchto statků, to znamená dosažení vyššího užitku. Vyššího užitku je docíleno díky dodatečným zdrojům, které by veřejný sektor nebyl schopen sám obstarat. Zapojení většího množství finančních prostředků umožňuje zajištění většího počtu veřejných statků pro obyvatelstvo. Jako další přínos pro veřejný sektor lze považovat přenos rizika spojeného se zajišťováním veřejných statků. Toto riziko se přesune z veřejného sektoru na poskytovatele, tedy na soukromý sektor.

Mezi přínosy pro soukromý sektor se řadí dosažení stabilního podnikatelského prostředí z důvodu uzavření smluv zpravidla na několik let dopředu, po které má firma zajištěn odbyt. S tím souvisí i další přínos, jakým je absence konkurence, jelikož je zajištěna nemožnost přístupu konkurence po dobu trvání smlouvy. Další výhodou je vyšší míra výnosnosti při poskytování statků veřejnému sektoru oproti tomu, když by firma poskytovala statky na otevřeném trhu. Výše zisku je garantována, jelikož je spolupráce smluvně uzavřena. Jako další výhodu lze jmenovat rozložení rizika mezi soukromý a veřejný sektor. [11]

2. Základní aspekty školství jakožto smíšeného statku včetně právních úprav ČR

2.1. Základní aspekty školství jakožto smíšeného statku

„Z ekonomického hlediska školy a vzdělávání vůbec posuzujeme jako jedno z důležitých odvětví veřejného sektoru, které produkuje převážně takové veřejné statky, které rozhodujícím způsobem přispívají ke kultivaci lidského potenciálu.“ [7, s. 241] Lidský potenciál je způsobilost člověka produkovat výrobky a služby a přetvářet sebe sama. [10]

Výchova a vzdělávání jsou jedním z rozhodujících vlivů na rozvoj společnosti, proto má na vzdělávání obyvatel velký zájem stát. Veřejné výdaje vkládané do školství jsou investice, které se do společnosti vrací. V praxi je časté, že lidé s vyšším stupněm dosaženého vzdělání disponují lepšími pracovními schopnostmi než lidé s nižším vzděláním. Dosažené vzdělání ve vztahu ke kvalitě pracovní síly je měřítkem pro velikost lidského kapitálu. [5]

Lidský kapitál je definován jako zásoba znalostí a dovedností ztělesněných v lidských zdrojích, jež jsou výsledkem vzdělání a praxe. Pojem lidský kapitál se vztahuje k současnosti, zatímco lidský potenciál k budoucnosti. [6]

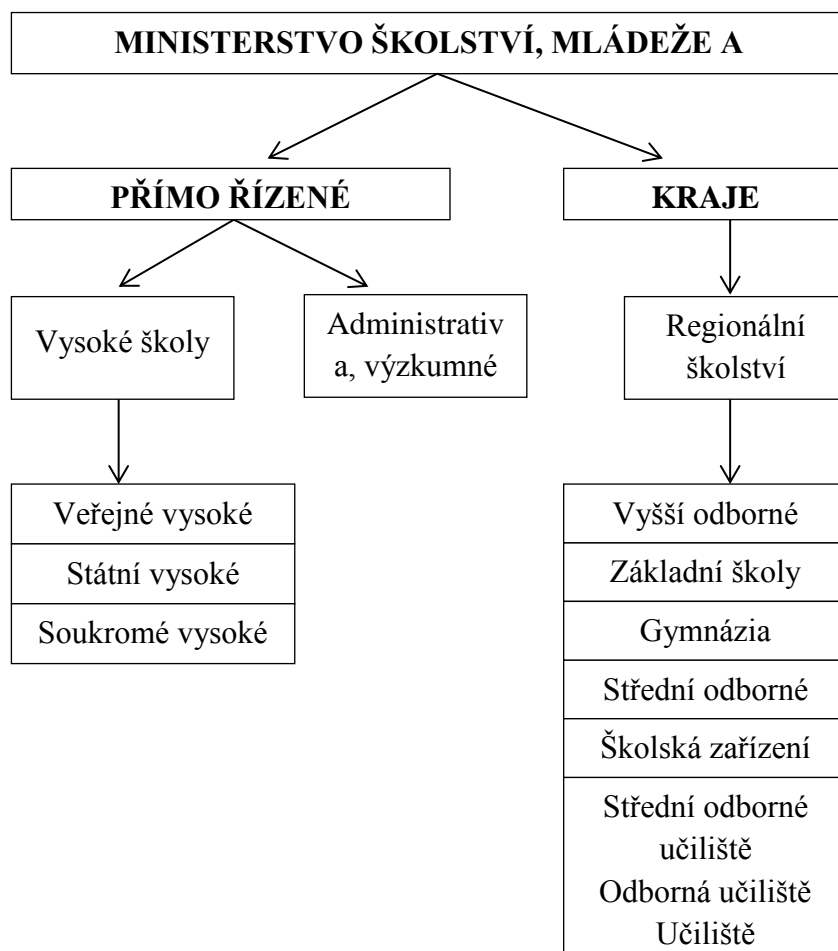
2.2. Struktura školství v České republice

Školství v České republice se rámcově dělí na přímo řízené školství a na školství regionální. Do přímo řízeného školství se řadí veškeré vysoké školy a do regionálního školství patří mateřské školy a předškolní zařízení, základní školy včetně nižších ročníků gymnázií, speciální školy, gymnázia, střední odborné školy, střední odborná učiliště, integrované střední školy a vyšší odborné školy. [8]

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) vede rejstřík škol. Školský rejstřík je veřejný seznam, do kterého se zapisují školy a školská zařízení a školská zařízení právnických osob. [21]

Strukturu školství zobrazuje následující obrázek č. 1.:

Obrázek 1: Struktura školství v ČR

Zdroj: [8, s. 243]

Veškeré školství v rámci kraje, kromě vysokých škol řídí Odbor školství krajského úřadu. Krajský úřad zřizuje, ruší a finančně zabezpečuje všechny školy a školská zařízení v regionu, kromě vysokých škol. Odbor školství krajského úřadu přiděluje finanční prostředky především na mzdy pracovníků, výdaje na učebnice, školní pomůcky a potřeby hrazené žákům státem, náklady spojené s výukou zdravotně postižených dětí a investice jako účelovou položku z rozpočtu MŠMT. [8]

2.3. Právní postavení škol a školských zařízení

Školský zákon stanoví, kdo může být zřizovatelem škol a školských zařízení. Zřizovatelem tedy může být:

- „kraj, obec a dobrovolný svazek obcí, jehož předmětem činnosti jsou úkoly v oblasti školství, zřizuje školy a školská zařízení jako školské právnické osoby nebo příspěvkové organizace podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů;
- ministerstvo zřizuje školy a školská zařízení jako školské právnické osoby nebo příspěvkové organizace podle § 54 odst. 2 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích § 169;
- Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo spravedlnosti a Ministerstvo práce a sociálních věcí zřizuje školy a školská zařízení jako organizační složky státu nebo jako jejich součásti;
- Ministerstvo zahraničních věcí zřizuje školy při diplomatické misi nebo konzulárním úřadu České republiky jako součást těchto úřadů;
- Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo práce a sociálních věcí a Ministerstvo zahraničních věcí plní funkci zřizovatelů škol a školských zařízení jménem státu;
- registrované církve a náboženské společnosti, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy (§ 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů), ostatní právnické osoby nebo fyzické osoby, jejichž předmětem činnosti je poskytování vzdělávání nebo školských služeb;
- právnická osoba a organizační složka státu nebo její součást může vykonávat činnost školy nebo školského zařízení, školy a školského zařízení, nebo i více škol nebo školských zařízení.“ [21, § 8]

2.4. Právní úprava školství v České republice

Hospodaření s prostředky státního rozpočtu v resortu školství, mládeže a tělovýchovy se musí řídit zákony. Těmi nejdůležitějšími zákony jsou:

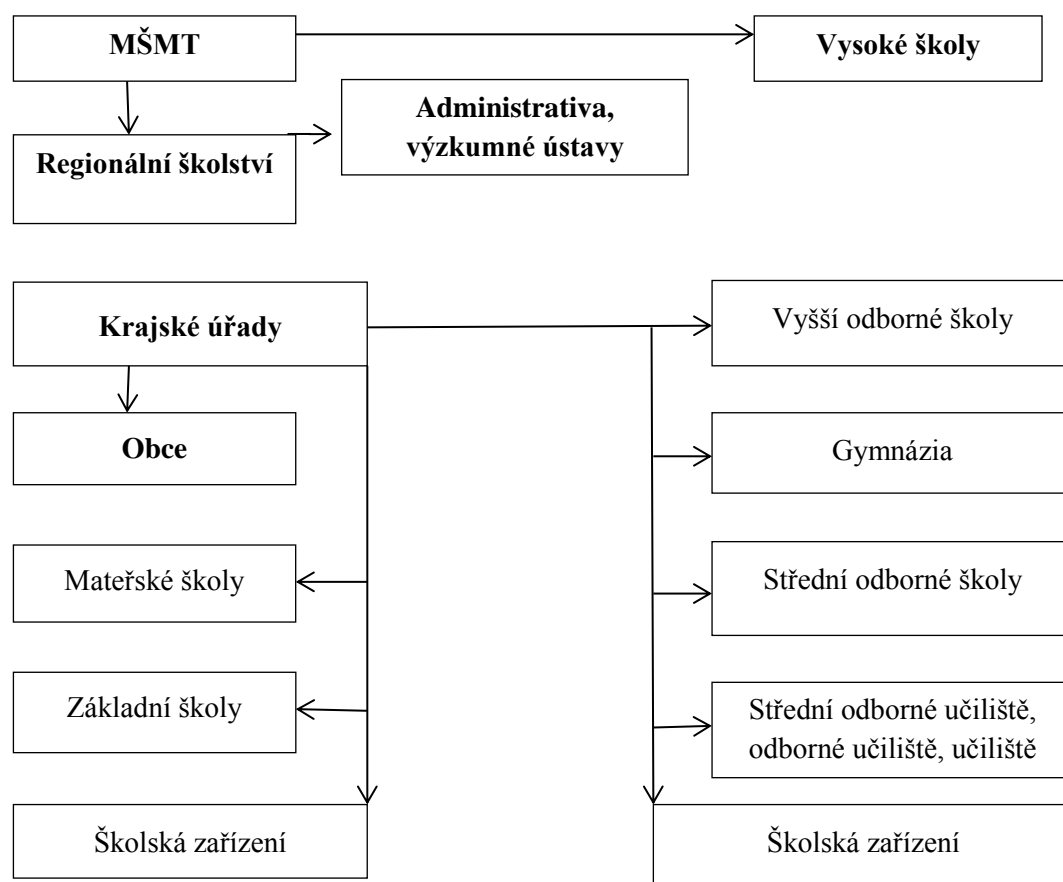
- zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Školský zákon spadá do soukromého práva a zabývá se různými možnostmi vzdělávání v České republice;
- zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon upravuje: tvorbu, funkce a obsah střednědobého výhledu státního rozpočtu a státního závěrečného účtu, příjmy a výdaje státního rozpočtu, finanční hospodaření organizačních složek státu, zařízení státu majících obdobné postavení jako organizační složka státu, Bezpečnostní informační služby a příspěvkových organizací zřízených organizačními složkami státu, finanční kontrolu, podmínky zřizování státních fondů, způsob řízení státní pokladny a řízení státního dluhu a hospodaření s prostředky soustředěnými v Národním fondu;
- zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 504/2012 Sb., o státním rozpočtu České republiky;
- zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů. Zákon o vysokých školách spadá do práva soukromého a zabývá se možnostmi vysokoškolského vzdělání v České republice. Tento zákon je složen ze 14 částí;
- zákon č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů;

- zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, jejich pracovní dobu, další vzdělávání a kariérní systém. Zákon se vztahuje na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení, které jsou zapsány do Rejstříku škol a školských zařízení, a na pedagogické pracovníky v zařízeních sociálních služeb;
- vyhláška č. 492/2005 Sb., o krajských normativech. [14]

3. Financování školství v ČR

Nejvýznamnějším zdrojem finančních prostředků, ze kterého jsou školy a školská zařízení financovány, je státní rozpočet. Ze státního rozpočtu jsou finanční prostředky přiděleny do rozpočtu kapitoly 333 - Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, které zabezpečuje financování jednotlivých školských úseků. Nejvýznamnější položkou rozpočtu kapitoly MŠMT jsou výdaje na financování regionálního školství. V tomto úseku jsou poskytovány peněžní prostředky na tzv. přímé náklady na vzdělávání pro školy a školská zařízení zřizované obcemi a svazky obcí a kraji a neinvestiční dotace soukromému a církevnímu školství, dále je z kapitoly 333 plně zabezpečeno financování přímo řízených organizací. Další významnou položkou rozpočtu kapitoly MŠMT jsou výdaje na dotace pro vysoké školství. Ministerstvo také poskytuje účelové prostředky na výzkum a vývoj. [20]

Obrázek 2: Toky finančních prostředků ve školství ČR

Zdroj: [8, s. 244]

MŠMT stanovuje závazné ukazatele, pomocí kterých limituje prostředky na platy, reguluje zaměstnanost v organizačních složkách (rozpočtových a příspěvkových organizacích resortu MŠMT), určuje průměrný měsíční plat v resortu a garantuje určitý meziroční nárůst platů zaměstnanců v resortu školství. Finanční ukazatele se stanovují vždy pro kalendářní rok. [7]

Limit počtu zaměstnanců se právnické osobě stanoví z celkového stanoveného ukazatele prostředků na platy na příslušný kalendářní rok a průměrného rozpočtovaného měsíčního platu pro zabezpečení činnosti právnické osoby v příslušném kalendářním roce (*Pprům*) vztahem

$$\text{limit} = \frac{\text{prostředky na platy na daný rok (v Kč)}}{12 * \text{Pprům (v Kč/měsíc)}}$$

MŠMT stanovuje závazné ukazatele v následující struktuře:

- limit počtu zaměstnanců;
- přímé výdaje celkem, z toho:
- prostředky na platy;
- prostředky na ostatní osobní náklady (OON). [12]

Celkové náklady na školství

Velikost celkových nákladů na školství se nejčastěji vyjadřuje jako procentní podíl z produkovaného hrubého domácího produktu (HDP) v dané zemi. Veřejné výdaje České republiky na školství v roce 2013 tvořily 4,4% HDP, jejich podíl se oproti roku 2012 snížil o 0,1 procentního bodu. Celkové výdaje na školství v roce 2013 činily 172 805 174,3 tis. Kč, oproti roku 2012 se zvýšily o 0,8%. [14]

Výši veřejných výdajů na školství v letech 2011 – 2013 zobrazuje následující tabulka:

Tabulka 1: Veřejné výdaje na školství v běžných cenách v letech 2011 - 2013 v mil. Kč a jejich podíl na HDP v %

	2011	2012	2013	
Hrubý domácí produkt v běžných cenách	3 823 401,0	3 845 926,0	3 883 780,0	
Veřejné výdaje na školství celkem	173 722,0	171 369,9	172 805,2	
Veřejné výdaje na vzdělávání	155 295,5	153 714,5	154 762,3	
v tom z rozpočtu	MŠMT (kapitola 333)	124 502,1	124 197,6	124 411,5
	transfery z MŠMT na krajské úřady a magistráty	-84 823,6	-84 756,0	-84 956,9
	obcí a dobrovolného svazku obcí a krajských úřadů	114 663,9	113 277,3	114 227,5
	Ministerstvo obrany (kapitola 307)	955,7	998,5	1 082,6
	Transfery z Ministerstva obrany na Krajské úřady a magistráty	-2,5	-2,9	-2,4
Veřejné výdaje na školství v % HDP	4,5%	4,5%	4,4%	
Veřejné výdaje na vzdělávání v % HDP	4,1%	4,0%	4,0%	

Zdroj: [14]

3.1. Financování regionálního školství

Do regionálního školství se řadí všechny školy mimo vysokých škol. Patří sem: mateřské školy a předškolní zařízení, základní školy včetně nižších ročníků gymnázií, speciální školy, gymnázia, střední odborné školy, střední odborná učiliště a integrované střední školy, vyšší odborné školy. Žáci mohou také navštěvovat základní umělecké vzdělávání, zájmové vzdělávání, jazykové vzdělávání a další. [8]

Zřizovatelem regionálních škol a školských zařízení mohou být kraje, obce, a svazky obcí, MŠMT, církve, soukromé právnické a fyzické osoby. [9] V oblasti školství vykonávají samosprávu obce a svazky obcí, kraje a na úrovni školy školská rada, která je povinná ze zákona. „Školská rada je orgán školy umožňující zákonným zástupcům nezletilých žáků, zletilým žákům a studentům, pedagogickým pracovníkům školy, zřizovateli a dalším osobám podílet se na správě školy. Školskou radu zřizuje zřizovatel, který zároveň stanoví počet jejích členů a vydá její volební řád.“ [21, § 167]

Financování regionálního školství je založeno na principu vícezdrojového financování. Hlavními zdroji peněžních prostředků jsou dotace ze státního rozpočtu na úhradu nákladů na vzdělávání. Školský zákon rozlišuje náklady na vzdělávání na přímé a

ostatní neinvestiční výdaje (ONIV). Mezi přímé náklady se řadí zejména finanční prostředky na mzdové náklady, ostatní osobní náklady, povinné odvody a na příspěvek do fondu kulturních a sociálních potřeb. Mezi ostatní neinvestiční výdaje lze zařadit náklady na další vzdělávání pedagogických pracovníků, cestovné, stravné, výdaje na učebnice, učební pomůcky a školní potřeby, výdaje na ochranné pracovní pomůcky a ostatní náklady jako je například plavání. [21]

Hlavním principem pro přidělování přímých výdajů na vzdělávání ze státního rozpočtu, konkrétně z kapitoly MŠMT do rozpočtu jednotlivých krajů a Magistrátu hlavního města Prahy je výkonové financování prostřednictvím republikových normativů. Republikové normativy stanovuje MŠMT a řídí se §161 školského zákona. Tyto normativy jsou určeny jako průměrná výše výdajů, připadající na vzdělávání a školské služby pro jedno dítě, žáka či studenta příslušné věkové kategorie v oblasti předškolního, základního, středního a vyššího odborného vzdělávání ve školách a školských zařízeních, jejichž zřizovatelem je kraj, obec či svazky obcí na kalendářní rok. Do republikových normativů jsou taktéž zahrnuty limity počtu zaměstnanců připadajících na 1000 dětí, žáků či studentů v dané věkové kategorii. Normativy jsou stanoveny do pěti základních kategorií. MŠMT rozepisuje za použití republikových normativů přímé neinvestiční výdaje rozpočtované na daný rok na jednotlivé krajské úřady a Magistrát hlavního města Prahy a poskytuje je formou dotace na zvláštní účet kraje. Krajské úřady a Magistrát hlavního města Prahy převádějí finanční prostředky jednotlivým právnickým osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení v podobě krajských normativů. Krajské normativy jsou upravené republikové normativy, které mají co nejobjektivněji zohledňovat podmínky jednotlivých škol a zařízení v příslušných krajích. Tyto normativy upravuje vyhláška č. 492/2005 Sb., o krajských normativech, ve znění pozdějších předpisů. [14]

Tabulka 2: Přehled kategorií republikových normativů

Popis	Věková kategorie
Dítě v předškolním vzdělávání	3 - 5 let
Žák plnící povinnou školní docházku	6 - 14 let
Žák v denní formě středního vzdělávání včetně žáků nástavbového studia	15 - 18 let
Student v denní formě vyššího odborného vzdělávání	19 - 21 let
Dítě, žák, student umístěný v krajských zařízeních ústavní výchovy	3 - 18 let

Zdroj: [14]

Konkrétní výši republikových normativů na rok 2013 zobrazuje následující tabulka:

Tabulka 3: Republikové normativy škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky na rok 2013

Věková kategorie	Neinvestiční výdaje celkem Kč/žáka	Mzdové prostředky celkem včetně odvodů Kč/žáka	Ostatní neinvestiční výdaje celkem Kč/žáka	Limit počtu zaměstnanců na 1000 žáků
3 – 5 let	38 833	38 333	500	128,607
6 – 14 let	49 825	48 825	1 000	130,600
15 – 18 let	57 718	56 648	1 070	145,555
19 – 21 let	49 245	48 545	700	128,607
Krajské zařízení ústavní výchovy	236 720	234 220	2 500	698,862

Zdroj: [15]

Dalším zdrojem peněžních prostředků pro financování regionálního školství jsou příspěvky z rozpočtu zřizovatele. Zřizovatel poskytuje prostředky na další neinvestiční výdaje ze státního rozpočtu, které čerpá jako účelovou dotaci. Zřizovatel sestavuje rozpočet, při němž vychází z finančních potřeb školské příspěvkové organizace na její provoz. Během rozpočtového období mohou nastat změny ve finančním plánu školy, které musí být schváleny zřizovatelem. Po skončení rozpočtového období musí provést finanční vypořádání. Další možností financování regionálního školství je doplňková činnost, kterou mohou školy a školská zařízení vykonávat vedle své hlavní činnosti. Z doplňkové činnosti tak mohou získat finanční prostředky jiným způsobem než ze státního rozpočtu a od zřizovatele. Tato činnost musí navazovat na hlavní činnost nebo musí jít o takovou činnost, která umožní účelněji využít odborné kvalifikace

zaměstnanců. Zároveň nesmí doplňková činnost omezovat tu hlavní. [5] Příjmy z doplňkové činnosti jsou prostředky neúčelové, nemusí se ke konci roku vyúčtovat, ale zřizovateli se musí doložit náklady a výnosy na tuto činnost a to se pak promítne v celkovém výsledku hospodaření organizace. [3]

Školská zařízení mají také možnost čerpat ze svých fondů a mohou získávat peněžité dary od fyzických a právnických osob.

Rozvojové programy

Mimo výkonové financování je regionální školství také financováno finančními prostředky určenými na rozvojové programy (RP) v souladu s § 163 školského zákona.

Rozvojové programy vyhláší MŠMT z důvodu, že financování pomocí rozvojových programů umožňuje řešit ekonomické aspekty vzdělávání a školských služeb, které není možno zohlednit v republikových normativech, jelikož se konkrétní opatření nedotýkají všech škol a školských zařízení stejného druhu či typu, nebo by toto zohlednění nebylo účelné. [7]

3.2. Financování soukromých a církevních škol

Financování soukromých škol se řídí zákonem č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.

Zřizovatelem církevních škol a školských zařízení mohou být pouze registrované církve nebo náboženské společnosti, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy. Církevní školy a školská zařízení jsou financovány za pomoci normativů pro soukromé školy, které vyhláší MŠMT každý rok. Dotace jsou zasílány z MŠMT přímo právnickým osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení, toto se řídí podle § 162 a § 160 odst. 1 písm. b) školského zákona. Další finanční prostředky jsou poskytovány z rozvojových programů. Soukromé školy mají také možnost vybírat od svých žáků školné, které může dosahovat až několika tisíc Kč za rok. [14]

3.3. Financování přímo řízeného školství

Do skupiny přímo řízeného školství spadají všechny vysoké školy. V České republice se vysoké školy dělí podle kritéria vlastnictví na: veřejné, státní a soukromé. [9]

Veřejných vysokých škol je v České republice celkem 26, soukromých 44. Státní vysoké školy jsou pouze 2 a to: Policejní akademie České republiky v Praze a Univerzita obrany. [13]

Financování vysokých škol se řídí dle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Postupy pro daný rok stanovují resortní Pravidla pro poskytování příspěvku a dotací veřejným vysokým školám Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, případně Pravidla pro poskytování dotací soukromým vysokým školám Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy na stipendia podle § 40 odst. 2, § 91 odst. 2 písm. e) a § 91 odst. 3 zákona o vysokých školách. [14]

3.3.1. Veřejné vysoké školy

Veřejné vysoké školy jsou zřízeny ze zákona a nejsou příspěvkovými organizacemi.

Hospodaření těchto škol se řídí dle stanoveného rozpočtu, který se sestavuje na kalendářní rok a musí být vyrovnaný. Mezi příjmy rozpočtu se zejména řadí: dotace ze státního rozpočtu, poplatky spojené se studiem, výnosy z majetku, jiné příjmy ze státního rozpočtu, ze státních fondů a rozpočtu měst a obcí, výnosy z doplňkové činnosti a příjmy z darů nadací a grantů. [4]

Ze státního rozpočtu jsou poskytovány veřejným vysokým školám příspěvky na vzdělávací, vědeckou, výzkumnou, vývojovou, inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost a dotace na rozvoj vysoké školy a na ubytování a stravování studentů. Výše příspěvků se řídí dle typu a finanční náročnosti akreditovaných studijních programů, počtu studentů, dosažených výsledků ve vzdělávací, vědecké a další tvůrčí činnosti a její náročnosti. Dále rozhoduje dlouhodobý záměr školy a dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol vypracovaný MŠMT. Převážná část prostředků je školám poskytována normativní metodou. [9] Pro účely financování je každému studijnímu programu přiřazen koeficient ekonomické náročnosti v rozmezí 1 – 5,9. Souhrn studijních programů a jejich koeficientů ekonomické náročnosti je uvedený na webových stránkách MŠMT.

Veřejná vysoká škola může provozovat i doplňkovou činnost, která je vykonávána za úplatu a navazuje na vzdělávací, vědeckou a uměleckou činnost školy. Veřejná vysoká

škola má povinnost každý rok sestavit výroční zprávu o hospodaření a předložit ji ministrovi. [8]

3.3.2. Soukromé vysoké školy

Soukromá vysoká škola je právnická osoba, která může vykonávat svoji činnost za předpokladu, že jí MŠMT udělilo tzv. státní souhlas. Soukromá vysoká škola může být zřízena jako: akciová společnost, společnost s ručením omezeným nebo obecně prospěšná společnost.

Soukromým vysokým školám působícím jako obecně prospěšná společnost může být poskytnuta dotace v případech, které povolí zákon na uskutečňování akreditovaných studijních programů a s nimi spojenou vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační činnost a dotace na stipendia. Soukromé vysoké školy mají povinnost v souladu se zákonem zajistit finanční prostředky na svou vzdělávací, vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační činnost. Dotace, které mohou čerpat ze státního rozpočtu, se poskytují především na ubytovací a sociální stipendium studentů. Součástí příjmů soukromé vysoké školy je školné, které se vybírá od studentů. [14]

3.3.3. Státní vysoké školy

Státní vysoké školy jsou financované ze státního rozpočtu, ale ne z kapitoly 333-MŠMT. Univerzita obrany je součástí organizační složky státu Ministerstva obrany financované z kapitoly Ministerstva obrany. Policejní akademie České republiky v Praze je organizační složka státu financovaná z kapitoly Ministerstva vnitra. [22]

4. Aplikace finančního hospodaření na příkladu konkrétní příspěvkové organizace

Pro svoji práci jsem si vybrala Základní školu a mateřskou školu Bezděkov, na které se budu snažit objasnit teoretické poznatky.

4.1. Představení organizace

Příspěvková organizace Základní škola a mateřská škola Bezděkov vznikla sloučením základní školy (ZŠ) a mateřské školy (MŠ) 01. 01. 2003. Součástí školy je základní škola, mateřská škola, školní družina (ŠD), školní jídelna (ŠJ) a školní jídelna – výdejna. Zřizovatelem školy je obec Bezděkov. Poslední zápis do školského rejstříku byl proveden na základě rozhodnutí ze dne 09. 04. 2008, č. j. ŠMS/1691/08, s účinností od 01. 09. 2008. [23]

Název vzdělávacího programu školy je školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Škola pro všechny“ a pro mateřskou školu se vzdělávací program nazývá školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Hrajeme si s přírodou, v pohodě a zdravě“. Typ základní školy je neúplná, má pouze 1. stupeň. Škola je dvoutřídní, ročníky jsou spojené v jedné třídě. Mateřská škola má 2 třídy s celodenním provozem. Organizace má k dispozici 2 budovy a zaměstnává 12 pracovníků (z toho 7 pedagogů a 5 provozních zaměstnanců). V hlavní budově se nachází ředitelství, základní škola, školní družina a školní jídelna – výdejna. V další budově má zázemí mateřská škola a školní jídelna.

4.1.1. Účetnictví

Účtový rozvrh

Účetní jednotka vede účetnictví ve zjednodušeném rozsahu na základě rozhodnutí zřizovatele. Syntetické účty, na kterých účtuje, jsou trojmístné, analytické účty mají další 3 místa. Jednotlivé náklady se dále rozlišují podle středisek, tedy podle ZŠ, MŠ, ŠJ a ŠD. Příspěvková organizace nevede knihu pohledávek, jelikož nevydává žádné faktury, ale vede knihu závazků, kterou má na starosti paní ředitelka.

Schválení účetní závěrky

Po zpracování účetní závěrky musí škola tuto závěrku předložit obci ke schválení. Mezi dokumenty, které předkládá, patří rozvaha, výkaz zisků a ztrát, příloha účetní závěrky,

zpráva o výsledku veřejnoprávní finanční kontroly, výkaz o plnění rozpočtu obce a inventarizační zpráva. Účetní závěrku schvaluje rada obce.

4.2. Závazné ukazatele

Krajský úřad Plzeňského kraje, Odbor školství, mládeže a sportu stanovuje na daný rok závazné ukazatele a rozpis rozpočtu přímých výdajů ve školství. Toto je stanoveno v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání, ve znění pozdějších předpisů a podle prováděcích předpisů k tomuto zákonu (vyhláška č. 492/2005 Sb., o krajských normativních a Směrnice MŠMT č. j. 28 768/2005-45).

Tabulka 4: Plnění závazných ukazatelů - státní rozpočet

		Přepočtený počet zaměstnanců	Přímé neinvestiční výdaje		Přímé neinvestiční výdaje celkem (v tis. Kč)
			Mzdové prostředky na platy (v tis. Kč)	Mzdové prostředky – OON (v tis. Kč)	
2011	Limit	10,36	2 291	25	2 316
	Skutečnost	9,425	2 291	25	2 316
	Rozdíl	0,935*	0	0	0
2012	Limit	10,34	2 456	25	2 481
	Skutečnost	9,446	2 456	25	2 481
	Rozdíl	0,984*	0	0	0
2013	Limit	10,74	2 526	25	3 530
	Skutečnost	9,326	2 526	25	3 530
	Rozdíl	1,414*	0	0	0

Zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv o činnosti školy z let 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014

*Skutečnost přepočteného stavu zaměstnanců se liší od stanoveného limitu z důvodu úspory zaměstnanců.

4.3. Příjmy a výdaje

4.3.1. Příjmy

Tabulka 5: Příjmy (v tis. Kč)

	Hlavní činnost		
	2011	2012	2013
Neinvestiční dotace celkem od Krajského úřadu Plzeňského kraje	3 235	3 406	3 530
z toho:			
dotace na přímé výdaje ze státního rozpočtu	3 195	3 406	3 530
RP – vybavení škol pomůckami kompenzačního a rehabilitačního charakteru, UZ 33025	13	---	---
RP - Školní vybavení pro žáky 1. ročníku základního vzdělávání, UZ 33017	4	---	---
RP- Posílení platové úrovně pedagogických pracovníků s VŠ, UZ 33027	23	---	---
Provozní příjmy	726	716	725
z toho:			
dotace na provozní výdaje	650	650	650
poplatky od rodičů – úplata za MŠ	51	53	61
poplatky od rodičů - úplata za ŠD	13	13	14
sponzorský dar	12	---	---
PŘÍJMY CELKEM	3 961	4 122	4 255

Zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv o činnosti školy z let 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014

Základní škola a mateřská škola Bezděkov neprovozuje žádnou doplňkovou činnost.

Rok 2011

Neinvestiční dotace celkem od Krajského úřadu Plzeňského kraje činily 3 235 000 Kč, celá částka byla vyčerpána.

Z toho:

- Přímé náklady na vzdělávání (platy, ostatní neinvestiční náklady, OON): 3 195 000 Kč, vyčerpáno 100%. OON zahrnují odměny z dohod o pracovní činnosti či z dohod o provedení práce. Tyto dohody jsou sjednávány s vedoucími zájmových útvarů nebo se uzavírají při zastupování za nemocné zaměstnance.
- Rozvojový program - Posílení platové úrovně pedagogických pracovníků s vysokoškolským vzděláním, kteří splňují odbornou kvalifikaci podle zákona č. 563/2004: 23 000 Kč, celá částka byla vyčerpána. Cílem tohoto programu bylo

poskytnout právníkům osobám vykonávajícím činnost škol či školských zařízení zřizovaných krajem, obcí či svazkem obcí zapsaných do školského rejstříku finanční prostředky účelově určené na posílení platové úrovně pedagogických pracovníků s vysokoškolským vzděláním, kteří splňují odbornou kvalifikaci. [16]

- Rozvojový program – Školní potřeby pro žáky 1. ročníku ZŠ: 4 000 Kč, bylo vyčerpáno 100%. Cílem tohoto rozvojového programu bylo poskytnout právníkům osobám vykonávajícím činnost základní školy všech zřizovatelů finanční prostředky účelově určené na nákup školního vybavení pro žáky 1. ročníku základní školy, kteří zahájili vzdělávání ve školním roce 2011/2012. Školní vybavení jsou věci, které žák 1. ročníku potřebuje při vzdělávání v základní škole a které školní činností spotřebuje nebo opotřebuje tak, že je již není možné poskytnout k využití jinému žákovi. Všem žákům 1. ročníku muselo být poskytnuto školní vybavení ve stejném rozsahu. Výše poskytnutých finančních prostředků se stanovila jako skutečný počet žáků vynásobený částkou 800 Kč. [17]
- Rozvojový program – Vybavení škol pomůckami kompenzačního a rehabilitačního charakteru pro žáky se zdravotním postižením: 13 000 Kč, tato částka byla vyčerpána na 100%. Cílem tohoto rozvojového programu bylo poskytnout právníkům osobám vykonávajícím činnost základní školy nebo základní školy speciální neinvestiční finanční prostředky účelově určené na nákup pomůcek kompenzačního a rehabilitačního charakteru pro podporu přístupu ke vzdělávání žáků s tělesným, mentálním, zrakovým a sluchovým postižením, vadami řeči, autismem, více vadami a specifickými poruchami učení. Minimální požadovaná částka byla stanovena na 10 000 Kč včetně DPH. Nejvyšší pořizovací cena u hmotného majetku byla 40 000 Kč, u nehmotného majetku pak 60 000 Kč. [18]

Dotace od obce Bezděkov na provoz činila 650 000 Kč a nebyla vyčerpána celá. Vyčerpala se do výše 649 000 Kč. Bylo nedočerpáno 1 000 Kč. Hospodářský výsledek vznikne rozdílem příjmů a výdajů na provoz.

Škola v roce 2011 čerpala dotaci z projektu EU peníze školám. Tento projekt je financován z prostředků Evropské unie z Operačního programu Vzdělání pro

konkurenceschopnost – Zlepšení podmínek pro vzdělávání na ZŠ. První záloha byla zaslána ve výši 266 615,40 Kč a tato záloha byla vyčerpána na 100%. Tento projekt má sloužit ke zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách. Hlavními oblastmi podpor jsou: cizí jazyky, čtenářská a informační gramotnost, využívání informační a komunikační technologie (ICT), matematika, přírodní vědy a finanční gramotnost.

Rok 2012

Neinvestiční dotace celkem od Krajského úřadu Plzeňského kraje činily 3 406 000 Kč, celá dotace byla vyčerpána.

Z toho:

- přímé náklady na vzdělávání (platy, ONIV, OON): 3 406 000 Kč, vyčerpáno 100%;
- žádné rozvojové programy nebyly v roce 2012 realizovány.

Dotace od obce Bezděkov na provoz činila 650 000 Kč a bylo vyčerpáno 642 000 Kč.

Dotace EU, Operační program Vzdělání pro konkurenceschopnost – Zlepšení podmínek pro vzdělávání na ZŠ: byla čerpána 2. část dotace ve výši 177 743,60 Kč. Bylo vyčerpáno 166 853,60 Kč a zbytek se dočerpá v roce 2013.

Rok 2013

Neinvestiční dotace celkem od Krajského úřadu Plzeňského kraje činily 3 530 000 Kč, celá částka byla vyčerpána.

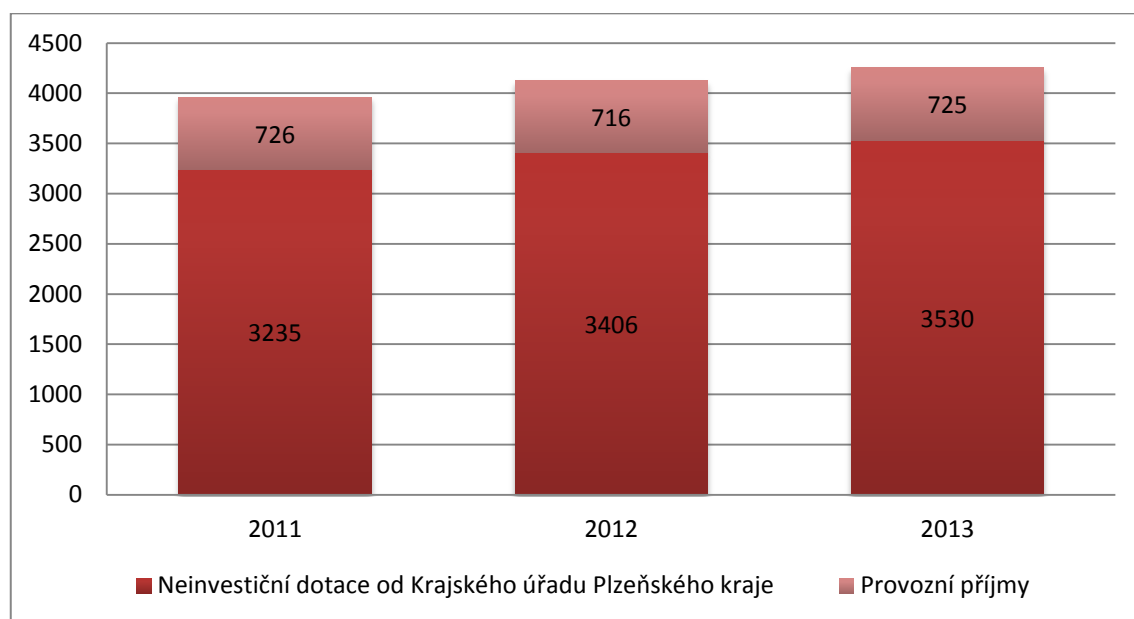
Z toho:

- přímé náklady na vzdělávání (platy, ONIV, OON, odvody): 3 530 000 Kč, vyčerpáno 100%;
- žádné rozvojové programy realizovány nebyly.

Škola v roce 2013 dočerpala dotaci z projektu EU peníze školám. Čerpání v roce 2013 činilo 10 890 Kč. Dotace byla čerpána již od roku 2011. Výše celkové dotace činila 444 359 Kč, částka byla vyčerpána na 100%.

Dotace od obce Bezděkov na provoz činila 650 000 Kč. Tato dotace byla vyčerpána ve výši 648 000 Kč (nedočerpáno 2 000 Kč).

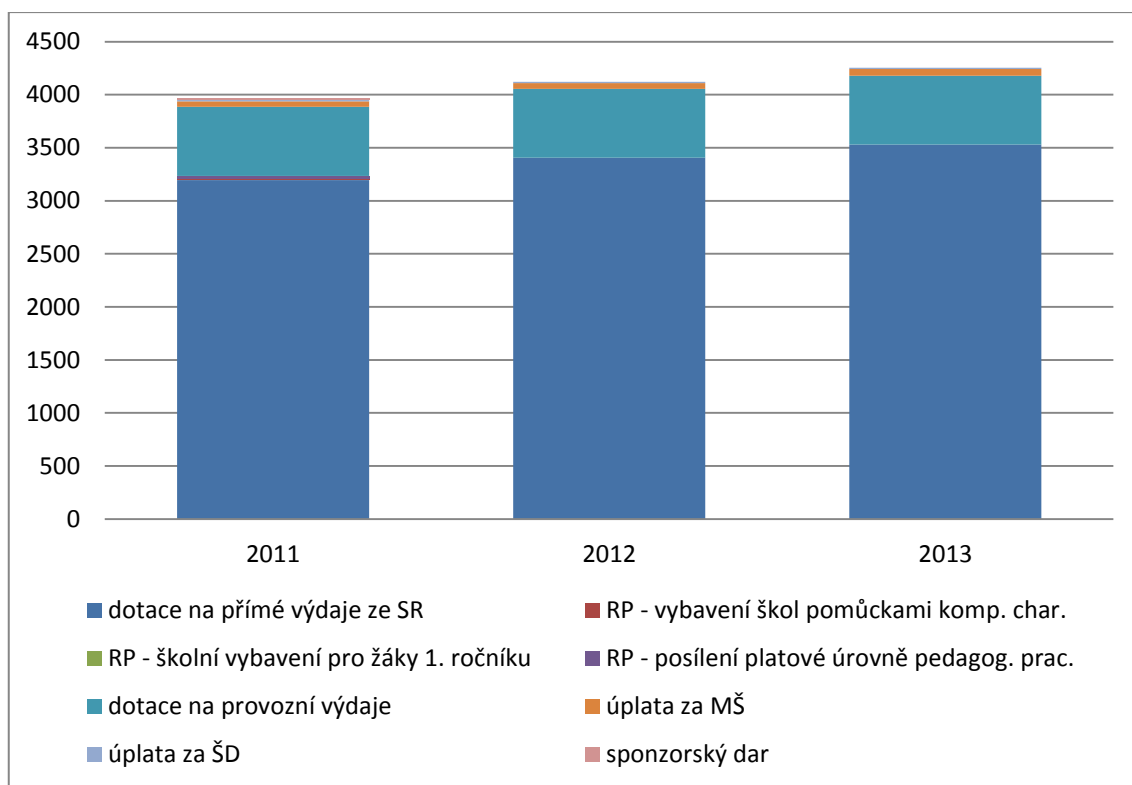
Obrázek 3: Podíl neinvestiční dotace od Krajského úřadu Plzeňského kraje a provozních dotací na celkových příjmech (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv o činnosti školy z let 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014

V roce 2011 činily provozní příjmy 18,3% z celkových příjmů, v roce 2012 to bylo 17,4% a v roce 2013 tvořily provozní příjmy 17%. Neinvestiční dotace od Krajského úřadu Plzeňského kraje v roce 2011 byla ve výši 81,7% celkových příjmů, v roce 2012 82,6% a v roce 2013 83%. Celkové příjmy se v roce 2012 zvýšily oproti roku 2011 o 4,1% a v roce 2013 vzrostly o 3,2% v porovnání s předcházejícím rokem.

Obrázek 4: Příjmy (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv o činnosti školy z let 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014

Výše dotace na přímé výdaje ze státního rozpočtu se ve sledovaných letech liší z důvodu rozdílného počtu žáků a výše krajských normativů. Neinvestiční dotace celkem od Krajského úřadu Plzeňského kraje se liší také proto, že škola v roce 2011 čerpala finanční prostředky z rozvojových programů. V roce 2012 a 2013 nebyly realizovány žádné rozvojové programy. Výše dotace na provozní výdaje se ve všech třech sledovaných letech nezměnila. Příjmy za úplatu za školní jídelnu se mění v závislosti na počtu strážníků a výše příjmů za úplatu za mateřskou školu závisí také pouze na počtu dětí, jelikož výše úplaty se za sledované roky nezměnila. V roce 2011 dostala příspěvková organizace sponzorský dar ve výši 12 000 Kč, který byl použit na vybavení tělocvičny.

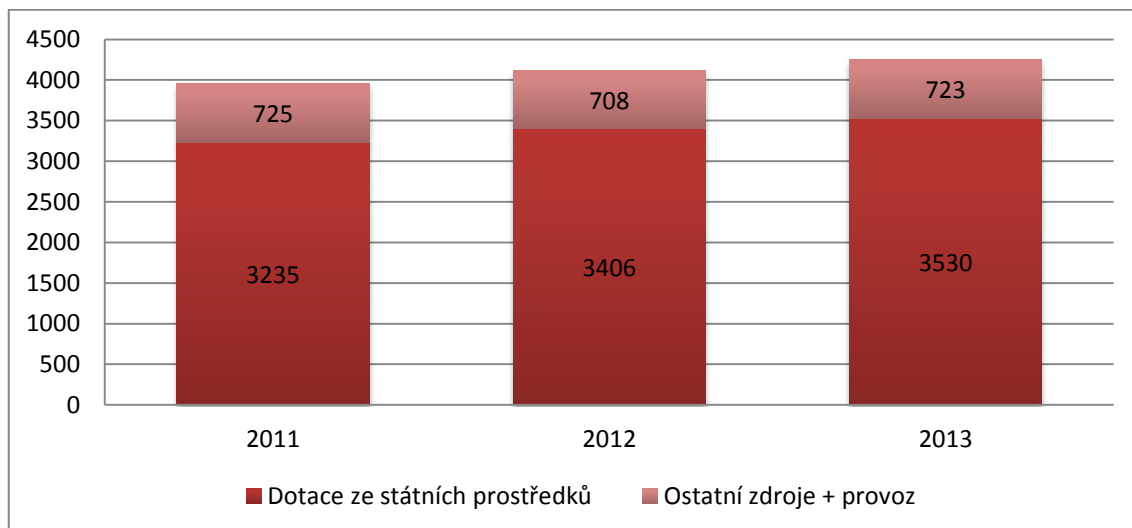
4.3.2. Výdaje

Tabulka 6: Výdaje (v tis. Kč)

		Investiční	Neinvestiční
2011	Hlavní činnost - dotace ze státních prostředků	---	3 235
	Hlavní činnost – ostatní zdroje + provoz	---	725
	Celkem	---	3 960
2012	Hlavní činnost - dotace ze státních prostředků	---	3 406
	Hlavní činnost – ostatní zdroje + provoz	---	708
	Celkem	---	4 114
2013	Hlavní činnost - dotace ze státních prostředků	---	3 530
	Hlavní činnost – ostatní zdroje + provoz	---	723
	Celkem	---	4 253

Zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv o činnosti školy z let 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014

Obrázek 5: Podíl dotací ze státních prostředků a provozních dotací na pokrytí celkových výdajů (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv o činnosti školy z let 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014

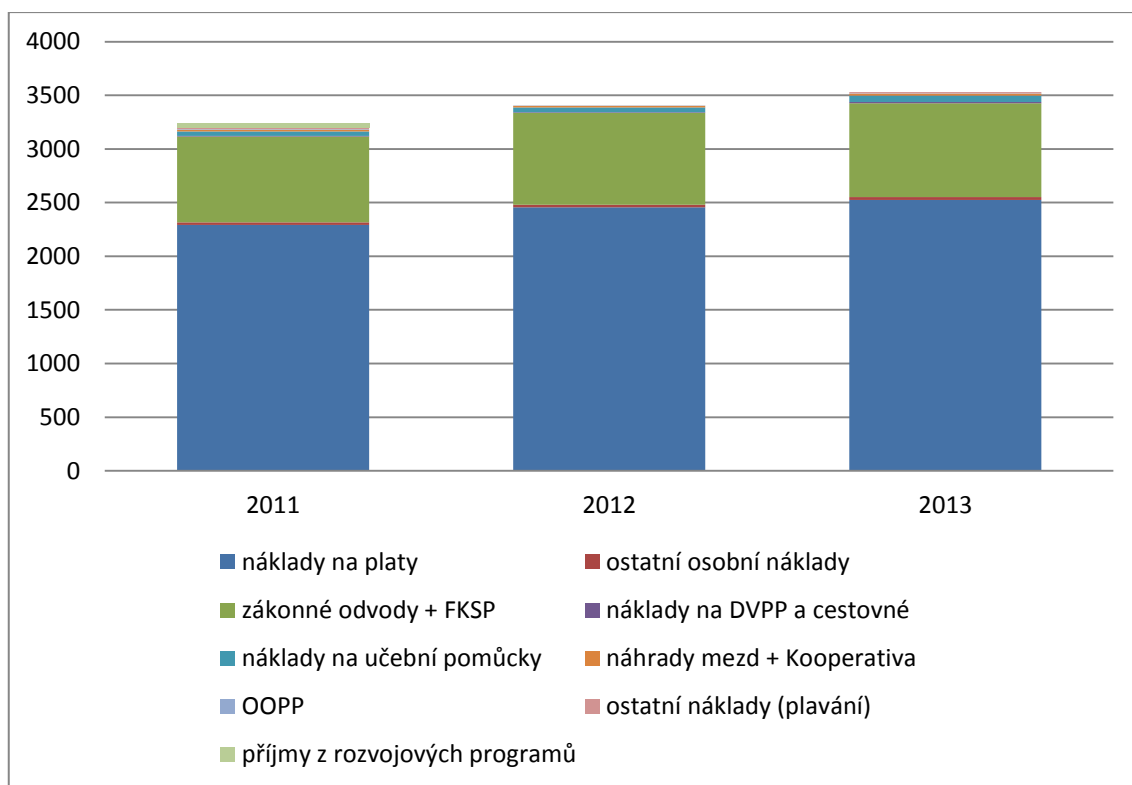
V roce 2011 pokryly dotace ze státních prostředků 81,7% celkových výdajů, v roce 2012 82,8% a v roce 2013 to bylo celých 83%. Z ostatních zdrojů + zdrojů na provoz se financovalo v roce 2011 18,3% celkových výdajů, v roce 2012 17,2% a v roce 2013 17% celkových výdajů.

Tabulka 7: Neinvestiční výdaje - dotace ze státních prostředků (v tis. Kč)

	Hlavní činnost - dotace ze státních prostředků		
	2011	2012	2013
Přímé náklady	3 195	3 406	3 530
z toho:			
na platy pracovníků	2 291	2 456	2 526
ostatní osobní náklady	25	25	25
zákonné odvody + fond kulturních a sociálních potřeb (FKSP)	799	854	875
ONIV celkem	80	71	104
z toho:			
náklady na další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) a cestovné	5	6	12
náklady na učební pomůcky	43	47	58
náhrady mezd + Kooperativa	15	13	19
osobní ochranné pracovní pomůcky (OOPP)	6	5	3
ostatní náklady (plavání)	11	---	12
Příjmy z rozvojových programů	40	---	---
z toho:			
RP účelový znak (UZ) 33025, vybavení škol pomůckami kompenzačního a rehabilitačního charakteru	13	---	---
RP UZ 33017, Školní vybavení 1. ročníku	4	---	---
RP UZ 33027, Posílení platové úrovně pedagogických pracovníků s VŠ	23	---	---

Zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv o činnosti školy z let 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014

Obrázek 6: Neinvestiční výdaje - dotace ze státních prostředků (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv o činnosti školy z let 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014

Náklady na platy pracovníků se postupně ve sledovaných letech zvyšovaly. Je to dáno tím, že byly navýšeny platové tarify. Od 01. 01. 2011 byly zavedeny samostatné stupnice platových tarifů pro pedagogické pracovníky, a to zvláště pro pedagogy s vysokoškolským vzděláním, kteří splňují odbornou kvalifikaci a zvláště pro ostatní pedagogy. Zatímco v roce 2011 činila průměrná měsíční mzda ve školství 21 932 Kč, u pedagogických pracovníků 25 029 Kč a u nepedagogických pracovníků 14 517 Kč, v roce 2012 činila již průměrná měsíční mzda 22 474 Kč, u pedagogických pracovníků 25 833 Kč, u nepedagogických pracovníků 14 316 Kč. V roce 2013 došlo k dalšímu mírnému nárůstu průměrné měsíční mzdy, která činila 22 649 Kč, u pedagogických pracovníků byla průměrná měsíční mzda ve výši 25 996 Kč, u nepedagogických pracovníků 14 504 Kč. [19]

Náklady na učební pomůcky se v průběhu let zvyšovaly, jelikož došlo k navýšení cen těchto pomůcek. Celkové náklady na plavání se mění v závislosti na počtu dětí, které se tohoto kurzu účastní. V roce 2012 se kurz plavání nekonal vůbec, proto byly náklady

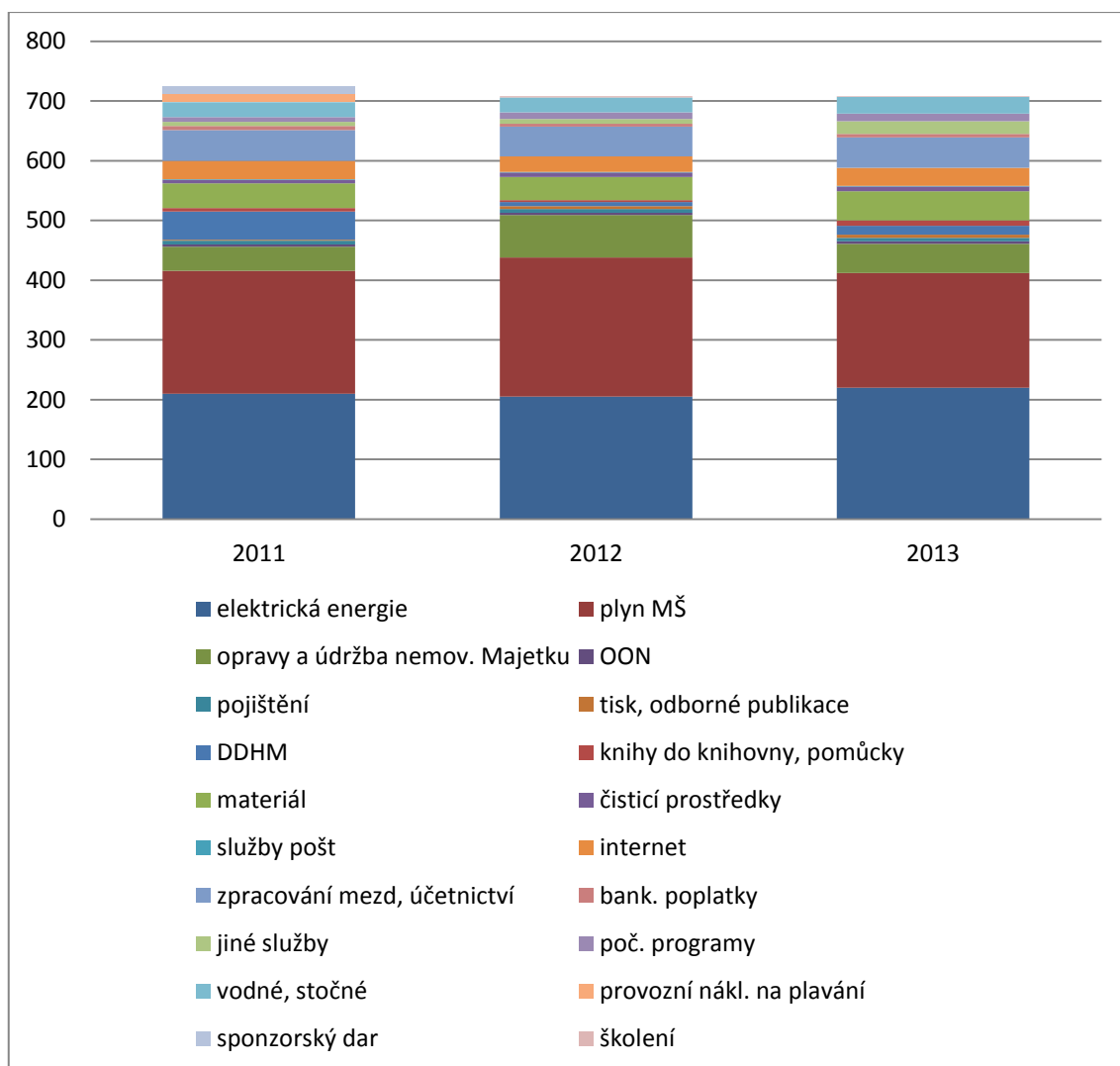
nulové. Příjmy z rozvojových programů navýšily rozpočet pouze v roce 2011, v roce 2012 ani 2013 realizovány žádné rozvojové programy nebyly.

Tabulka 8: Neinvestiční výdaje - ostatní zdroje + provozní dotace (v tis. Kč)

	Neinvestiční výdaje – ostatní zdroje + provozní dotace		
	2011	2012	2013
Provozní náklady celkem	725	708	723
z toho:			
el. energie MŠ, ZŠ, ŠJ	210	205	220
plyn MŠ	210	237	196
opravy a údržba nemovitého majetku	40	71	49
pojištění	6	6	6
tisk, odborné publikace	2	5	5
drobný dlouhodobý hmotný majetek (DDHM)	47	7	15
hračky, pomůcky, knihy do knihovny	6	3	9
materiál (stavební, hygienický, kancelářský)	41	39	49
čisticí prostředky	6	7	8
služby pošt	1	1	1
telekomunikační služby + internet	31	26	30
zpracování mezd a účetnictví	51	50	51
bankovní poplatky	7	5	6
jiné služby (popelnice, školení)	7	8	21
počítačové programy, ICT služby, servis	8	11	13
vodné, stočné ZŠ, MŠ, ŠJ	25	25	28
provozní náklady na plavání dle školského zákona	15	---	---
sponzorský dar na vybavení tělocvičny	12	---	---
školení	---	2	1

Zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv o činnosti školy z let 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014

Obrázek 7: Neinvestiční výdaje - ostatní zdroje + provozní dotace (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv o činnosti školy z let 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014

Výše nákladů na elektrickou energii se odvíjí od cen, které si účtuje dodavatel a od spotřeby. V roce 2013 byla spotřeba oproti roku 2012 vyšší, zároveň dodavatel zvedl ceny, a proto stouply celkové náklady na elektrickou energii. V mateřské škole je vytápění zajišťováno plynem. Náklady na plyn v roce 2013 výrazně klesly. Tento pokles byl zapříčiněn změnou dodavatele plynu i poklesem spotřeby, z důvodu mírné zimy v tomto roce. Náklady na opravy a údržbu nemovitého majetku byly v roce 2012 podstatně vyšší než ostatní roky, jelikož byla provedena výměna vchodových dveří a oken v budově základní školy a také střechy. Toto bylo financováno z dotace od obce. V roce 2011 a 2013 došlo k malým úpravám na nemovitém majetku, jako například

výmalba šaten, částečné opravy omítek a oprava hřiště v mateřské škole. Ve škole je zařízena žákovská a učitelská knihovna, kterou se paní ředitelka snaží stále obnovovat. Náklady na doplnění knihovny o nové knihy se drží zhruba ve stejné výši. Tato výše závisí na ceně nakupovaných knih i na jejich počtu. Náklady na materiál se v roce 2013 oproti předchozímu roku zvýšily, jelikož se stále zvyšují hygienické nároky, které škola musí plnit. Náklady na zpracování mezd a účetnictví se ve sledovaných letech téměř nezměnily. Účetnictví a mzdy si nechává škola zpracovávat externě. V roce 2011 a 2012 proběhla modernizace počítačové sítě. S tím souvisejí i náklady vynaložené na nákup programového vybavení, škola se neustále snaží obnovovat software, aby se žáci mohli dále vzdělávat v oblasti IT.

4.4. Rozdělení zlepšeného hospodářského výsledku

Zlepšený hospodářský výsledek vznikne jako kladný rozdíl mezi provozními příjmy a provozními výdaji a následně ředitelka školy požádá o jeho rozdělení do fondů. Toto rozdělení musí schválit obec, respektive usnesení zastupitelstva, které se řídí zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů.

4.4.1. Fondy

Základní škola a mateřská škola tvoří 3 fondy, kterými jsou: fond odměn, fond kulturních a sociálních potřeb a rezervní fond.

Fond kulturních a sociálních potřeb je tvořen 1% z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů. Škola si sama vytvoří zásady pro jeho čerpání na daný rok a při sestavování zásad vychází z platné vyhlášky ministerstva financí č. 114/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů. S těmito zásadami musí být seznámeni všichni zaměstnanci. Základní škola Bezděkov si stanovila tyto zásady pro čerpání fondu: zakoupení zařízení sloužící kulturnímu a sociálnímu rozvoji (vybavení ke zlepšení pracovního prostředí, sportovní a kulturní vybavení, sportovní a kulturní akce), příspěvek na stravování, 1000 Kč pro každého zaměstnance za rok v těchto oblastech: příspěvek na rekreaci, příspěvek na dětskou letní rekreaci, kulturní a sportovní akce, náklady na vzdělávací kurzy nebo vitaminové produkty, očkování proti chřipce, dary.

Rok 2011

Kladný hospodářský výsledek za rok 2011 činil 1 000 Kč. Celá tato částka v plné výši byla převedena do rezervního fondu. Zůstatek rezervního fondu k 31. 12. 2011 činil 9 108 Kč. Fond odměn byl ve výši 49 630 Kč.

Rok 2012

Výše kladného hospodářského výsledku v roce 2012 činila 8 000 Kč. Zůstatek rezervního fondu byl k 31. 12. 2012 ve výši 10 108 Kč, zůstatek fondu odměn zůstal nezměněný, tedy ve výši 49 630 Kč. Kladný hospodářský výsledek za rok 2012 byl rozdělen do rezervního fondu ve výši 7 900 Kč a do fondu odměn ve výši 100 Kč.

Rok 2013

Kladný hospodářský výsledek za rok 2013 činil 2 000 Kč. Tato suma byla rozdělena do fondu odměn a rezervního fondu. Do prvního fondu bylo přiděleno 100 Kč a do druhého 1 900 Kč. Zůstatek rezervního fondu k 31. 12. 2013 činil 18 008 Kč, ve fondu odměn bylo k dispozici 49 730 Kč.

4.5. Prostředky na další vzdělávání pedagogických pracovníků

Tabulka 9: Prostředky na další vzdělávání pedagogických pracovníků (v Kč)

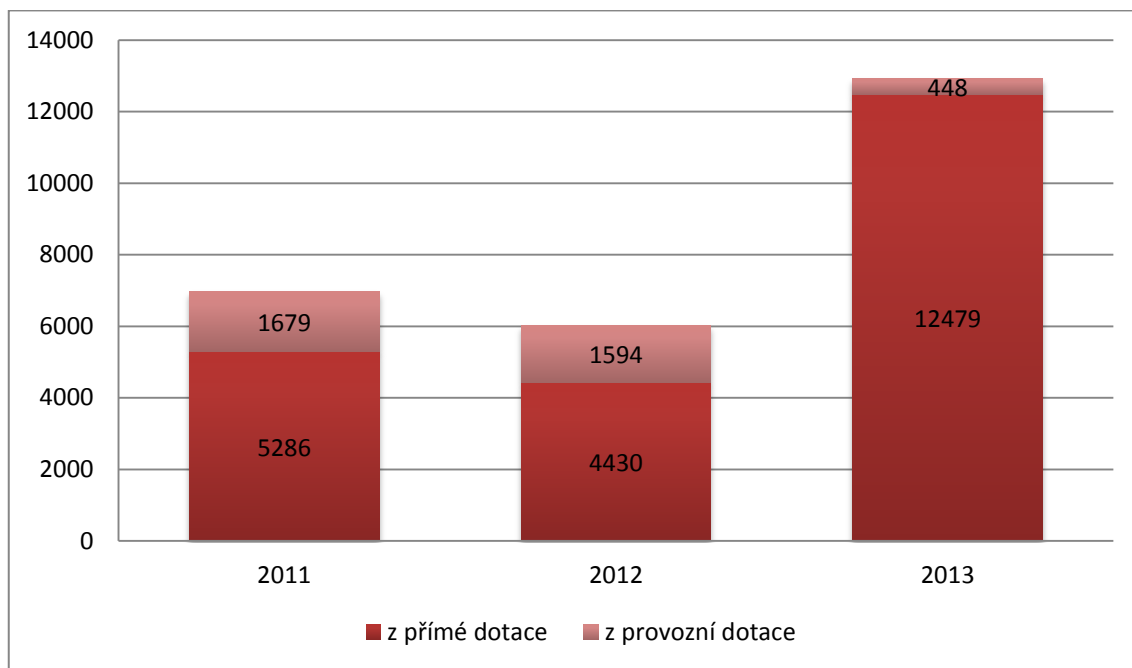
	2011	2012	2013
Z přímé dotace (st. rozpočet):			
z toho:	5 286	4 430	12 479
prohloubení odbornosti, (ZŠ, MŠ, ŠD)	2 050	3 090	5 190
ICT, interaktivní tabule	800	450	0
vedení	850	890	4 240
jazykové	samoplátci	samoplátci	samoplátci
cestovné a stravné	1 586	1 568	3 049
Z provozní dotace:			
bezpečnost a ochrana zdraví při práci (BOZP), požární ochrana (PO), vedení	1 679	1 594	448

Zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv o činnosti školy z let 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014

Príspevková organizace ve všech třech sledovaných letech využívala finanční prostředky z dotace ze státního rozpočtu i z provozní dotace na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Na obrázku č. 8 je názorně vidět, v jakém poměru bylo

další vzdělávání placeno ze státního rozpočtu a jaká část byla zaplácena z provozních dotací. Z provozních dotací se platí zejména školení v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární ochrany a vedení.

Obrázek 8: Další vzdělávání pedagogických pracovníků (v Kč)

Zdroj: vlastní zpracování na základě výročních zpráv o činnosti školy z let 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014

V roce 2011 pokrývala přímá dotace 75,9% celkových výdajů na další vzdělávání pedagogických pracovníků, v roce 2012 to bylo 73,5% a v roce 2013 96,5%. Provozní dotace tvořila v roce 2011 24,1%, v roce 2012 26,5% a v roce 2013 pouhých 3,5% výdajů, jelikož výdaje na školení v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární ochrany a vedení byly oproti předchozím rokům nižší z důvodu, že pracovníci se neúčastnili tolika školení jako v letech 2011 a 2012.

4.6. Doporučení a dotazníkové šetření

Příspěvkové organizaci bych doporučila zavést doplňkovou činnost, čímž by se stala méně závislou na dotacích od svého zřizovatele a na dotacích ze státního rozpočtu. Získala by tak další finanční prostředky například na nové vybavení do školy. Jelikož škola zaměstnává pedagogické pracovníky, kteří vyučují anglický a německý jazyk, mohla by zavést večerní kurzy pro zájemce, kteří by se rádi přiučili těmto jazykům.

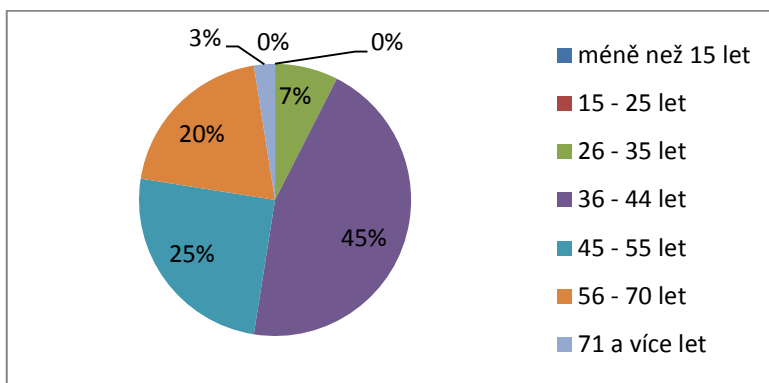
V obci Bezděkov jiná možnost výuky cizích jazyků není, proto si myslím, že by obyvatelé tuto možnost hojně využívali. Jako další možnost bych zvolila zavedení počítačových kurzů. Myslím si, že například senioři by mohli mít o tyto kurzy zájem, jelikož je pro ně těžké se naučit bez pomoci pracovat s IT technologiemi.

Jak již bylo zmíněno, škola má dostatek kvalifikovaných pracovníků, kteří by byli schopni zajistit výuku jazykového i počítačového kurzu, proto jsem se rozhodla za pomoci dotazníků zjistit, zda by o tyto kurzy byl zájem. Se souhlasem školy jsem vypracovala dotazník, který byl následně rozdělán mezi respondenty (občany obce Bezděkov). Tento dotazník se skládal z 11 uzavřených otázek, u každé otázky bylo možno vybrat pouze jednu odpověď. Dotazník vyplnilo a odevzdalo 38 respondentů. Vyhodnocení tohoto dotazníku zobrazují následující grafy.

První otázka, která byla v dotazníku položena, se týkala věku respondentů. Po provedení součtu odpovědí jsem vytvořila následující graf, který je na obrázku č. 9.

1) Kolik je Vám let?

Obrázek 9: Věková skupina respondentů

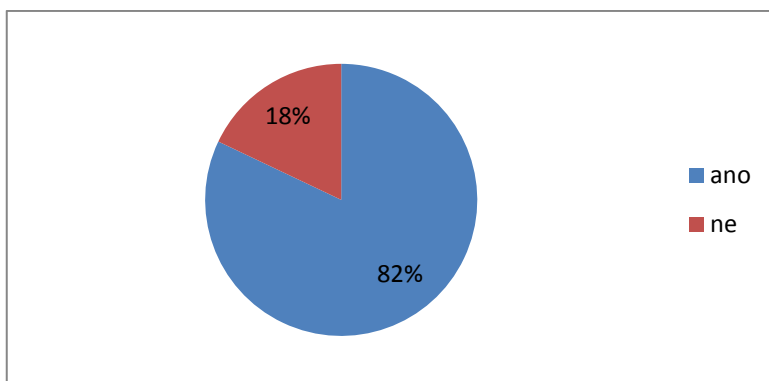

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Většina respondentů, kteří dotazník odevzdali, jsou ve věkové skupině 36 – 44 let, ostatních 45% dotázaných jsou starší než 45 let. Pouhých 7% respondentů je mladších než 35 let.

2) Vlastníte počítač či tablet?

Obrázek 10: Vlastnictví počítače nebo tabletu

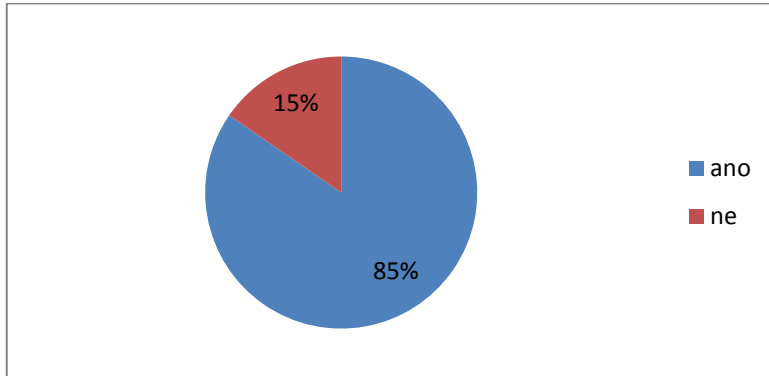

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Touto otázkou jsem chtěla zjistit, kolik respondentů vlastní ve své domácnosti počítač nebo tablet. Kladně odpovědělo 82% dotázaných, pouhých 18% počítač nevlastní. Ve 21. století není nijak překvapivé, že převážná většina dotazovaných odpověděla kladně.

3) Umíte pracovat s počítačem nebo tabletem?

Obrázek 11: Práce s počítačem či tabletem

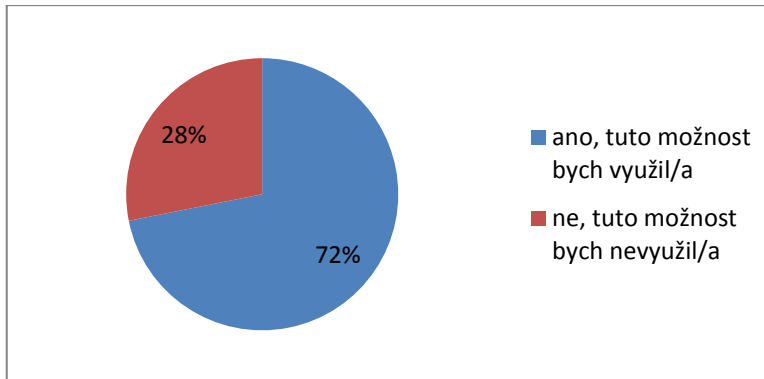

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Tato otázka měla za úkol prověřit, jak jsou respondenti zkušení v oblasti IT technologií. 85% dotázaných odpovědělo, že s počítačem pracovat umí, zbylých 15% práci s počítačem neovládá. Zvláště pro ty, kdo práci s počítačem neovládají vůbec, by byly kurzy velice přínosné, ostatní by se ale také mohli přiučit novým věcem, které ještě neovládají.

4) Využili byste možnost navštěvovat večerní počítačové kurzy v místní základní škole?

Obrázek 12: Využití možnosti navštěvovat počítačové kurzy

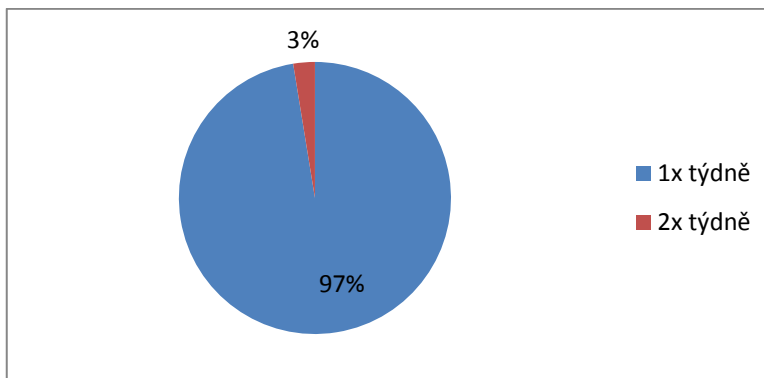

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Na otázku, zda by respondenti využili nabídky počítačových kurzů, jich 72% odpovědělo, že ano. Z toho je vidět, že i ti, kteří práci na počítači zvládají, by měli zájem své dovednosti ještě zdokonalit. Zbýlých 28% dotázaných by o počítačové kurzy zájem nemělo.

5) Jak často by se podle Vás měl kurz konat?

Obrázek 13: Frekvence konání počítačových kurzů

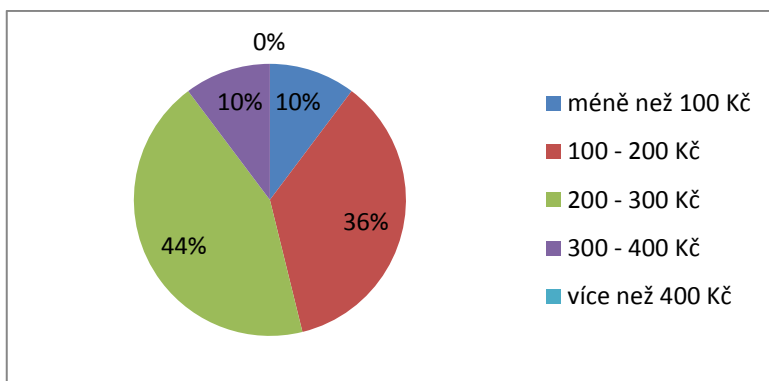

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Tato otázka měla za úkol zmapovat, jak často by respondenti chtěli na kurzy docházet. Převážná většina dotázaných by docházela pouze 1x týdně, pouze 3% respondentů by si našlo čas 2x v týdnu. Z toho je jasné, že by bylo zbytečné pořádat kurzy více než 1x týdně.

6) Kolik byste byli ochotni za večerní počítačové kurzy zaplatit měsíčně?

Obrázek 14: Výše poplatků za počítačové kurzy

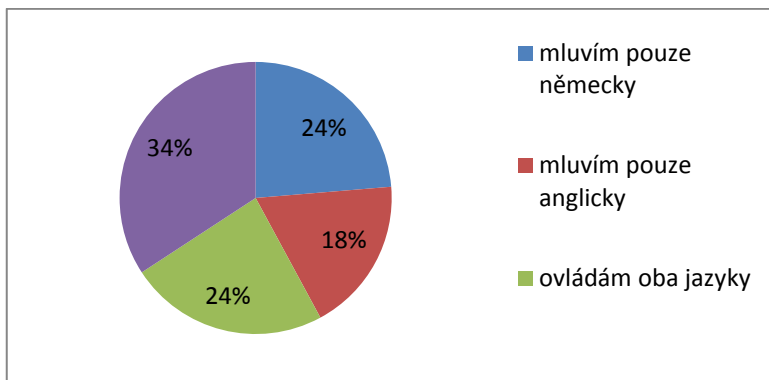

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Tato otázka se týkala finančního ohodnocení kurzů. Chtěla jsem tím zjistit, při jaké ceně za kurzy měsíčně by byli respondenti ochotni kurz navštěvovat. Nejvíce dotázaných odpovědělo 200 – 300 Kč měsíčně, dalších 36% by bylo ochotno zaplatit 100 – 200 Kč měsíčně. 10% respondentů by kurzy navštěvovala i při ceně 300 – 400 Kč měsíčně a zbylých 10% by nezaplatilo více než 100 Kč měsíčně.

7) Umíte německý nebo anglický jazyk?

Obrázek 15: Ovládání cizích jazyků

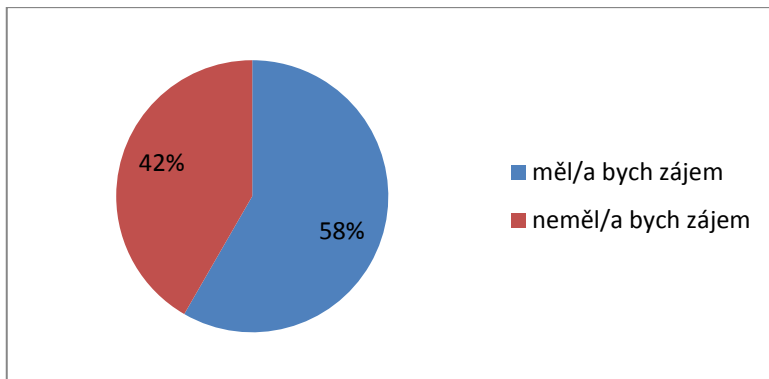

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Otázka, jestli respondenti mluví anglickým nebo německým jazykem jsem zjišťovala, zda by se v obci Bezděkov našli ti, kteří by měli zájem o jazykové kurzy, při kterých by se mohli naučit těmto jazykům nebo se v nich zdokonalit. Celých 34% dotázaných neovládá ani německý ani anglický jazyk, 24% respondentů se domluví oběma jazyky, 24% mluví pouze německy a 18% ovládá anglický jazyk. Z těchto čísel je vidět, že by zájem o jazykové kurzy mohl být.

Pokud neovládáte ani jeden z těchto světových jazyků, měli byste zájem se to naučit?

Obrázek 16: Zájem o cizí jazyky

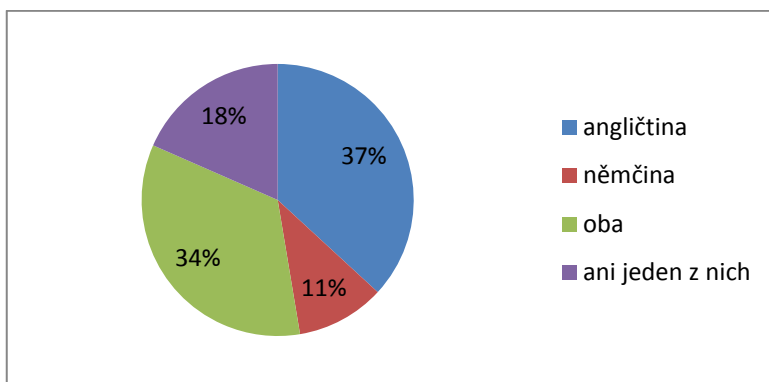

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Tato otázka byla zaměřena na respondenty, kteří odpověděli na předchozí otázku záporně, tedy že nemluví ani německým ani anglickým jazykem. Otázka zjišťovala, jestli by měli zájem se začít učit tyto jazyky. Z 13 respondentů, kteří neovládají ani jeden z těchto jazyků, jich 58% projevilo zájem a 42% by zájem nemělo.

8) Jaký jazyk by Vás více zajímal?

Obrázek 17: Preference cizích jazyků

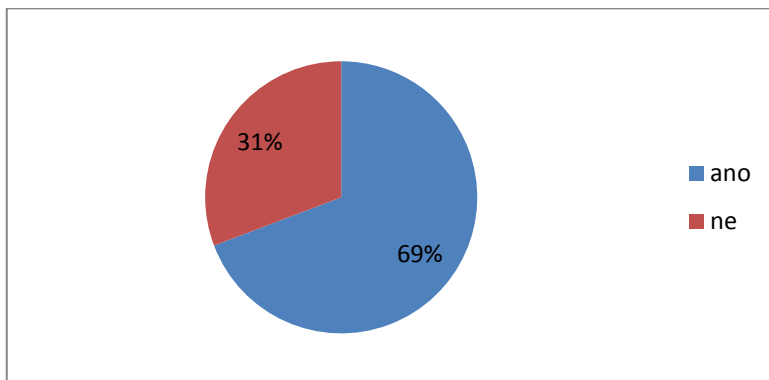
Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Otázka měla zmapovat, o jaký jazyk by byl větší zájem a zda by se v kurzech měla vyučovat spíše angličtina nebo němčina, případně zda by se měly vyučovat oba jazyky. Mezi respondenty je největší zájem o anglický jazyk, oba jazyky by chtělo ovládat 34% dotázaných. 11% respondentů projevilo větší zájem o německý jazyk a 18% neprojevilo zájem o ani jeden z těchto jazyků. Z těchto odpovědí je zřejmé, že pokud by paní

ředitelka chtěla zavést pouze jeden jazykový kurz, byla by pro respondenty zajímavější angličtina.

9) Uvítali byste možnost jazykových kurzů v místní základní škole?

Obrázek 18: Zájem o jazykové kurzy

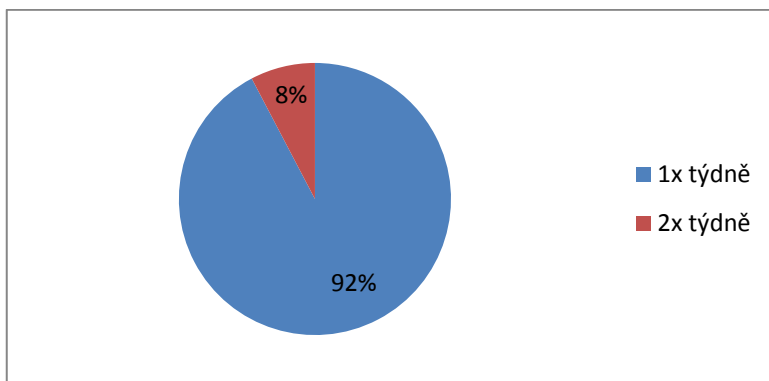

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Tato otázka měla přinést odpovědi na to, zda by respondenti měli zájem o jazykové kurzy konané v Základní škole Bezděkov. Ze všech dotázaných projevilo zájem 69% a 31% by možnost navštěvovat kurzy nevyužilo.

10) Jak často by se podle Vás měl jazykový kurz konat?

Obrázek 19: Frekvence konání jazykových kurzů

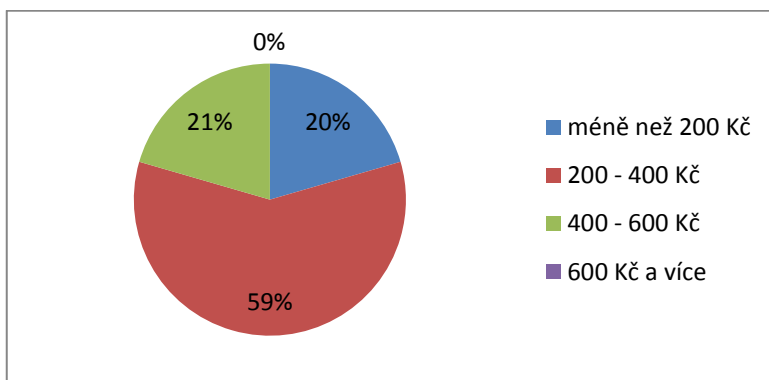

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Stejně jako u počítačových kurzů by si většina respondentů našla čas na jazykové kurzy pouze 1x týdně. Pouhých 8% dotázaných by bylo ochotno kurzy navštěvovat 2x týdně.

11) Kolik byste byli ochotni za jazykový kurz zaplatit měsíčně?

Obrázek 20: Výše poplatků za jazykové kurzy

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Otázka měla za úkol zjistit, jakou finanční částku by byli respondenti ochotni za jazykové kurzy zaplatit. 59% respondentů by kurzy navštěvovalo za předpokladu, že cena by se pohybovala v rozmezí 200 – 400 Kč měsíčně. Dalších 21% dotázaných by bylo ochotno zaplatit 400 – 600 Kč a zbylých 20% by nezaplatilo více než 200 Kč měsíčně.

5. Zhodnocení a shrnutí řešené problematiky

Základní a mateřská škola Bezděkov je financována na základě vícezdrojového financování. Škole jsou zasílány neinvestiční dotace od Krajského úřadu Plzeňského kraje, dále dostává provozní dotace od svého zřizovatele. Provozní dotace byly ve všech třech sledovaných letech ve stejné výši. V roce 2011, 2012 i 2013 vznikl zlepšený výsledek hospodaření, který byl následně rozdělen do fondů, které škola tvoří. Toto rozdělení musí schválit usnesení zastupitelstva. Neinvestiční dotace od Krajského úřadu Plzeňského kraje se ve sledovaných letech měnila, a to z důvodu rozdílného počtu žáků, výše krajských normativů a také proto, že v roce 2011 čerpala škola peníze z rozvojových programů, které byly vypsané Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. V roce 2012 a 2013 žádné rozvojové programy realizovány nebyly. Od roku 2011 do roku 2013 čerpala základní škola také dotaci z projektu EU peníze školám. Jak již bylo řečeno, tento projekt má sloužit ke zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách. Výše celkové dotace za všechny roky činila 444 359 Kč a celá částka byla vyčerpána. V roce 2011 dostala základní škola sponzorský dar ve výši 12 000 Kč, který byl použit na vybavení tělocvičny. Škola neprovozuje žádnou doplňkovou činnost, a proto jsem navrhla jako možnost zavedení jazykových a počítačových kurzů. Díky příjmům z doplňkové činnosti by se škola stala méně závislou na dotacích od Krajského úřadu Plzeňského kraje a od svého zřizovatele. Abych zjistila, zda by byl o kurzy zájem, vytvořila jsem dotazník a následně ho rozdala mezi občany obce Bezděkov.

Po vyhodnocení dotazníků jsem došla k závěru, že zavedení doplňkové činnosti by bylo pro základní školu přínosné. Respondenti projevíli zájem jak o počítačové kurzy, tak i o jazykové kurzy. O možnost navštěvovat počítačové kurzy projevilo zájem 33 dotázaných z celkového počtu 38. Největší počet respondentů by byl ochoten zaplatit za kurzy 200 – 300 Kč měsíčně, při konání 1x týdně.

Příjmy a výdaje vynaložené na konání kurzů jsou zobrazeny v následující tabulce:

Tabulka 10: Příjmy a výdaje z počítačových kurzů (v Kč)

	Příjmy	Výdaje	Zisk
Za 1 měsíc	9 900	1 500	8 400
Za 10 měsíců	99 000	15 000	84 000

Zdroj: vlastní zpracování

Při ceně 300 Kč měsíčně a 33 účastnících by škola za měsíc získala z doplňkové činnosti 9 900 Kč a za celý školní rok, tedy za 10 měsíců by to bylo celkem 99 000 Kč. Kurzy by vedla kvalifikovaná zaměstnankyně školy na základě dohody o pracovní činnosti. Při sazbě 250 Kč na hodinu by výdaje na tuto zaměstnankyni činily měsíčně 1 000 Kč, sociální a zdravotní pojištění by zaměstnavatel ani zaměstnanec neodváděl, jelikož z příjmu do výše 2 500 Kč měsíčně se sociální ani zdravotní pojištění neplatí. Při stanovení hodinové sazby jsem vycházela z doporučení paní ředitelky. Mzdové náklady na zaměstnankyni školy by za 10 měsíců činily 10 000 Kč. Kromě těchto nákladů by škole vznikly ještě výdaje na elektrickou energii, jelikož se ve třídách musí svítit a k provozu počítačů je elektrická energie také třeba. Výdaje na elektrickou energii by škole vznikly v přibližné výši 500 Kč za měsíc, za školní rok by to činilo 5 000 Kč. Zisk z počítačových kurzů by po odečtení všech výdajů činil 84 000 Kč za školní rok.

O zavedení jazykových kurzů projevilo zájem 27 respondentů z celkového počtu 38. Nejčastější odpověď na otázku, kolik by byli za jazykové kurzy ochotni zaplatit, byla 200 – 400 Kč.

Tabulka 11: Příjmy a výdaje z jazykových kurzů (v Kč)

	Příjmy	Výdaje	Zisk
Za 1 měsíc	8 100	1 300	6 800
Za 10 měsíců	81 000	13 000	68 000

Zdroj: vlastní zpracování

Pokud by cena byla například 300 Kč měsíčně, činil by příjem z kurzů 8 100 Kč za měsíc, za školní rok by to bylo 81 000 Kč. Stejně jako u počítačových kurzů by jazykové kurzy vedla kvalifikovaná zaměstnankyně školy na základě dohody o pracovní činnosti. Hodinová sazba by činila 250 Kč a měsíční mzdové náklady by tedy byly ve

výši 1 000 Kč, za školní rok 10 000 Kč. Z příjmu do výše 2 500 Kč se neplatí sociální ani zdravotní pojištění. Výdaje na elektrickou energii by byly v přibližné výši 300 Kč za měsíc, jelikož by se svítilo pouze v jedné třídě, ve které by se kurz konal. Výdaje na elektrickou energii za školní rok by byly ve výši 3 000 Kč. Zisk z jazykových kurzů by po odečtení výdajů činil 68 000 Kč za školní rok.

Pokud by se paní ředitelka rozhodla pro zavedení jazykového i počítačového kurzu, činil by zisk za školní rok 152 000 Kč, jak je uvedeno v následující tabulce:

Tabulka 12: Příjmy a výdaje z jazykového a počítačového kurzu (v Kč)

	Příjmy	Výdaje	Zisk
Za 1 měsíc	18 000	2 800	15 200
Za 10 měsíců	180 000	28 000	152 000

Zdroj: vlastní zpracování

Jak je z této analýzy patrné, škola by ze zavedení doplňkové činnosti získala nemalé finanční prostředky, které by mohla použít na financování svých potřeb. Výsledky analýzy jsem prokonzultovala s ředitelkou školy, která bude o zavedení kurzů do budoucna přemýšlet.

Závěr

Bakalářská práce na téma „Financování smíšených ekonomických statků“ analyzuje financování smíšených veřejných statků, konkrétně školství. Pro naplnění cíle a lepší názornost daného tématu je součástí práce analýza finančního hospodaření konkrétní příspěvkové organizace Základní školy a mateřské školy Bezděkov.

Financování školství je zajišťováno finančními toky plynoucími ze státního rozpočtu, krajských nebo obecních rozpočtů, ale také formou alternativních finančních toků, jako jsou dary, rozvojové programy vyhlašované Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, vzdělávací programy podporované Evropskou unií či doplňková činnost.

Základní a mateřská škola Bezděkov je financována na základě vícezdrojového financování. Škole jsou zasílány neinvestiční dotace od Krajského úřadu Plzeňského kraje v podobě krajských normativů, dále dostává provozní dotace od svého zřizovatele, tedy od obce Bezděkov. Mezi alternativní zdroje, které škola při financování využívá, patří peněžní prostředky čerpané z rozvojových programů vypisované Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy nebo z projektů, které vypisuje Evropská unie. Další možností financování školy jsou sponzorské dary.

Škola neprovozuje žádnou doplňkovou činnost, a proto bych navrhovala zavedení jazykových a počítačových kurzů. Zájem o navrhované aktivity jsem zjišťovala pomocí dotazníkového šetření. Vzhledem k tomu, že respondenti projeví v dotazníkovém šetření zájem o oba kurzy, získala by škola nezanedbatelné finanční prostředky, které by mohla použít pro financování svých potřeb.

Při studiu daného tématu jsem dospěla k závěru, že finanční hospodaření v oblasti školství je upraveno velkým množstvím zákonů a vyhlášek v závislosti na typu zřizovatele, což může v praxi vést k nepřehlednosti. Řídící pracovník školy musí mít dostatečnou znalost právních předpisů, aby dokázal řádně řídit školu či školské zařízení. Podle mého názoru by bylo vhodné zjednodušit a zpřehlednit legislativní rámec upravující oblast financování a hospodaření škol a školských zařízení.

Finanční toky plynoucí do jednotlivých subjektů vybraného odvětví veřejného sektoru ze státního rozpočtu či z rozpočtu zřizovatele pokryjí jen základní potřeby, proto jsou pro tyto subjekty důležité i alternativní finanční toky.

Seznam tabulek

Tabulka 1: Veřejné výdaje na školství v běžných cenách v letech 2011 - 2013 v mil. Kč a jejich podíl na HDP v %	20
Tabulka 2: Přehled kategorií republikových normativů	22
Tabulka 3: Republikové normativy škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky na rok 2013	22
Tabulka 4: Plnění závazných ukazatelů - státní rozpočet	27
Tabulka 5: Příjmy (v tis. Kč)	28
Tabulka 6: Výdaje (v tis. Kč).....	33
Tabulka 7: Neinvestiční výdaje - dotace ze státních prostředků (v tis. Kč)	34
Tabulka 8: Neinvestiční výdaje - ostatní zdroje + provozní dotace (v tis. Kč)	36
Tabulka 9: Prostředky na další vzdělávání pedagogických pracovníků (v Kč).....	39
Tabulka 10: Příjmy a výdaje z počítačových kurzů (v Kč)	49
Tabulka 11: Příjmy a výdaje z jazykových kurzů (v Kč)	49
Tabulka 12: Příjmy a výdaje z jazykového a počítačového kurzu (v Kč)	50

Seznam obrázků

Obrázek 1: Struktura školství v ČR	14
Obrázek 2: Toky finančních prostředků ve školství ČR.....	18
Obrázek 3: Podíl neinvestiční dotace od Krajského úřadu Plzeňského kraje a provozních příjmů na celkových příjmech (v tis. Kč)	31
Obrázek 4: Příjmy (v tis. Kč).....	32
Obrázek 5: Podíl dotací ze státních prostředků a provozních dotací na pokrytí celkových výdajů (v tis. Kč)	33
Obrázek 6: Neinvestiční výdaje - dotace ze státních prostředků (v tis. Kč).....	35
Obrázek 7: Neinvestiční výdaje - ostatní zdroje + provozní dotace (v tis. Kč).....	37
Obrázek 8: Další vzdělávání pedagogických pracovníků (v Kč)	40
Obrázek 9: Věková skupina respondentů	41
Obrázek 10: Vlastnictví počítače nebo tabletu	42
Obrázek 11: Práce s počítačem či tabletem	42
Obrázek 12: Využití možnosti navštěvovat počítačové kurzy.....	43
Obrázek 13: Frekvence konání počítačových kurzů.....	43
Obrázek 14: Výše poplatků za počítačové kurzy.....	44
Obrázek 15: Ovládání cizích jazyků	44
Obrázek 16: Zájem o cizí jazyky	45
Obrázek 17: Preference cizích jazyků	45
Obrázek 18: Zájem o jazykové kurzy	46
Obrázek 19: Frekvence konání jazykových kurzů.....	46
Obrázek 20: Výše poplatků za jazykové kurzy	47

Seznam použitých zkratek

a. s. – akciová společnost

BOZP – bezpečnost a ochrana zdraví při práci

ČR – Česká republika

DDHM – drobný dlouhodobý hmotný majetek

DVPP – další vzdělávání pedagogických pracovníků

EU – Evropská unie

FKSP – fond kulturních a sociálních potřeb

HDP – hrubý domácí produkt

ICT – informační a komunikační technologie

MO – Ministerstvo obrany

MŠ – mateřská škola

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

ONIV – ostatní neinvestiční výdaje

OON – ostatní osobní náklady

OOPP – osobní ochranné pracovní pomůcky

PO – požární ochrana

RP – rozvojový program

SR – státní rozpočet

s. r. o. – společnost s ručením omezeným

ŠD – školní družina

ŠJ – školní jídelna

UZ – účelový znak

ZŠ – základní škola

Seznam použité literatury

Knihy

- [1] HAMERNÍKOVÁ, Bojka a Alena MAAAYTOVÁ. *Veřejné finance*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, 340 s. ISBN 978-80-7357-497-0.
- [2] LAJTKEPOVÁ, Eva. *Veřejné finance v České republice: teorie a praxe*. Vyd. 1. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2013, 130 s. ISBN 978-80-7204-861-8.
- [3] MADEROVÁ VOLTNEROVÁ, Karla a Petr TÉGL. *Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací územního samosprávného celku 2011*. 2. aktualiz. vyd. Ostrava: ANAG, 2011, 191 s. Účetnictví (Anag). ISBN 978-807-2636-648.
- [4] NAHODIL, František. *Veřejné finance v České republice*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, 359 s. ISBN 978-80-7380-162-5.
- [5] OCHRANA, František, Jan PAVEL a Leoš VÍTEK. *Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010, 261 s. ISBN 978-80-247-3228-2.
- [6] PALÁN, Zdeněk. *Lidské zdroje. Výkladový slovník*. 1.vyd. Praha: Academia, 2002, 280 s. ISBN 80-200-0950-7.
- [7] PEKOVÁ, Jitka. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008, 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
- [8] PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejný sektor - řízení a financování*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 488 s. ISBN 978-807-3579-364.
- [9] REKTOŘÍK, Jaroslav. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. Vyd. 1. Praha: Ekopress, 2002, 264 s. ISBN 80-861-1960-2.
- [10] VODÁK, Jozef a Alžbeta KUCHARČÍKOVÁ. *Efektivní vzdělávání zaměstnanců*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2011, 237 s. Management (Grada). ISBN 978-80-247-3651-8.

Internetové zdroje

- [11] HEJDUKOVÁ, Pavlína. *Spolupráce veřejného a soukromého sektoru*. [online] Plzeň, Ekonomická fakulta ZČU v Plzni, [cit. 2014-11-22]. Dostupné z: [https://courseware.zcu.cz/wps/myportal!/ut/p/c5/hY7NDoIwEISfxSfougWKx9pqIVKg8iNyISQaI_GHRIPBpxfjwcRE3TI-M7NDSjLoVHf7XX3dn0_1gRSkdCoWGUVjiaAodwDTzDNMCspCe-BrpxKKexYLABRDGzC0E9Q8B_Dpn_SKFGBVSeO2ur8WwV10aXNP-osUvZZ-rxsZ1pM43uTLbMpFlxzLDJny2frr55PDI-Pw4u9VPjJAG9PQLOR4cHzyj9X44otg5kbCtSCKGYLP82RuzIQqiST0zsctaY9Z186W3o2PRg-ZA0ao/dl3/d3/L2dJQSEvUUt3QS9ZQnZ3LzZfN09RRzNQRDIwRzNBNjAyVFVIUTdEQzNORzU!/?](https://courseware.zcu.cz/wps/myportal!/ut/p/c5/hY7NDoIwEISfxSfougWKx9pqIVKg8iNyISQaI_GHRIPBpxfjwcRE3TI-M7NDSjLoVHf7XX3dn0_1gRSkdCoWGUVjiaAodwDTzDNMCspCe-BrpxKKexYLABRDGzC0E9Q8B_Dpn_SKFGBVSeO2ur8WwV10aXNP-osUvZZ-rxsZ1pM43uTLbMpFlxzLDJny2frr55PDI-Pw4u9VPjJAG9PQLOR4cHzyj9X44otg5kbCtSCKGYLP82RuzIQqiST0zsctaY9Z186W3o2PRg-ZA0ao/dl3/d3/L2dJQSEvUUt3QS9ZQnZ3LzZfN09RRzNQRDIwRzNBNjAyVFVIUTdEQzNORzU!/)
- [12] ČESKO: MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Směrnice Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy* [online] [cit. 2014-12-03]. Dostupné z: www.msmt.cz/file/7963_1_1/
- [13] Česko: MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Vysoké školy* [online] [cit. 2014-12-03]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/ministerstvo/odkazy/vysoke-skoly>
- [14] ČESKO: MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávání v České republice v roce 2013* [online] [cit. 2014-12-18]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/33944/>
- [15] ČESKO: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *MŠMT: Republikové normativy škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky na rok 2013* [online] [cit. 2014-11-14]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/republikove-normativy-skol-a-skolskych-zarizeni-zrizovanych-4>
- [16] ČESKO: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *MŠMT: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online] [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/vyhlaseni-rozvojoveho-programu-msmt-na-rok-2011-posileni>

[17] ČESKO: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *MŠMT: Vyhlášení rozvojového programu MŠMT na rok 2011 „Posílení platové úrovně pedagogických pracovníků s vysokoškolským vzděláním“* [online] [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/skolni-vybaveni-pro-zaky-1-rocniku-zakladniho-vzdelavani-1>

[18] ČESKO: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *MŠMT: Vyhlášení rozvojového programu „Vybavení škol pomůckami kompenzačního a rehabilitačního charakteru pro žáky se zdravotním postižením“* [online] [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/vyhlaseni-rozvojoveho-programu-vybaveni-skol-pomuckami>

[19] ČESKO: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *MŠMT: Údaje o počtech a platové úrovni zaměstnanců RgŠ územních samosprávných celků* [online] [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/udaje-o-poctech-a-platove-urovni-zamestnancu-rgs-uzemnich-4>

[20] ČESKO: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *MŠMT: Ekonomika školství* [online] [cit. 2015-04-12]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi>

Právní normy

[21] *zákon č. 561/2004 Sb. O předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání* [online] [cit. 2015-02-11]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dokumenty/skolsky-zakon>

[22] *zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách* [online] [cit. 2015-02-11]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/zakon-c-111-1998-sb-o-vysokych-skolach-text-se-zapracovanymi>

Ostatní zdroje

[23] výroční zpráva o činnosti školy z let 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014

Seznam příloh

Příloha A: Dotazník

Příloha A: Dotazník

Vážené respondentky, vážení respondenti,

jsem studentka Západočeské univerzity v Plzni, fakulta ekonomická a chtěla bych Vás poprosit o vyplnění mého dotazníku, který poslouží jako podklad pro bakalářskou práci na téma „financování smíšených ekonomických statků“.

Účast ve výzkumu je anonymní a zjištěná data budou použita pouze v bakalářské práci.

Za vyplnění dotazníku Vám předem děkuji.

Správné odpovědi zaškrtněte.

1) Kolik je Vám let?

- méně než 15 let
- 15 – 25 let
- 26 – 35 let
- 36 – 44 let
- 45 – 55 let
- 56 – 70 let
- 71 a více let

2) Vlastníte počítač či tablet?

- Ano
- Ne

3) Umíte pracovat s počítačem nebo tabletem?

- Ano
- Ne

4) Využili byste možnost navštěvovat večerní počítačové kurzy v místní základní škole?

- Ano, tuto možnost bych využil/a
- Ne, tuto možnost bych nevyužil/a

5) Jak často by se podle Vás měl kurz konat?

- 1x týdně
- 2x týdně

6) Kolik byste byli ochotni za večerní počítačové kurzy zaplatit měsíčně?

- méně než 100 Kč
- 100 – 200 Kč
- 200 – 300 Kč
- 300 – 400 Kč
- více než 400 Kč

7) Umíte německý nebo anglický jazyk?

- Mluvím pouze německy
- Mluvím pouze anglicky
- Ovládám oba jazyky
- Nemluvím ani německy ani anglicky

Pokud neovládáte ani jeden z těchto světových jazyků, měli byste zájem se to naučit?

- Ano, měl/a bych zájem
- Ne, neměl/a bych zájem

8) Jaký jazyk by Vás více zajímal?

- Angličtina
- Němčina
- Oba
- Ani jeden z nich

9) Uvítali byste možnost jazykových kurzů v místní základní škole?

- Ano
- Ne

10) Jak často by se podle Vás měl jazykový kurz konat?

- 1x týdně
- 2x týdně

11) Kolik byste byli ochotni za jazykový kurz zaplatit měsíčně?

- méně než 200 Kč
- 200 – 400 Kč
- 400 – 600 Kč
- 600 Kč a více

Abstrakt

KŘÍŽOVÁ, Lucie. *Financování smíšených ekonomických statků*. Bakalářská práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 58 s., 2015

Klíčová slova: smíšené ekonomické statky, školství, škola, finanční prostředky

Bakalářská práce se zabývá financováním smíšených ekonomických statků, konkrétně školstvím. Nejdříve se práce věnuje obecné charakteristice smíšených statků, charakteristice školství a dále rozebírá samotné financování tohoto odvětví veřejného sektoru. V poslední části práce je provedena analýza finančního hospodaření na příkladu Základní školy a mateřské školy Bezděkov a na základě této analýzy je provedeno zhodnocení sledované situace a jsou stanovena doporučení.

Abstract

KŘÍŽOVÁ, Lucie. *Financing of joint economic goods*. Bachelor thesis. Faculty of Economics, University of West Bohemia, 58 p., 2015

Key words: joint economic goods , education, school, funds

At the beginning, bachelor thesis deals with characteristic of mixed good then characteristic of education. The bachelor thesis deals with financing of public sector, too. Finally, I developed analysis of financial management where it was performed assessment of the situation. Subsequently I developed recommendation.